28 ՄԱՅԻՍ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 100 (2785)

Ազգ
Azg
armenian daily

Ալիեւը կմասնակցի նախագահական ընտրություններին

ԲԱՔՈՒ, 27 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երկուշաբթի իր հայտարարության մեջ պատգամավոր Իլհամ Ալիեւը եւս մի անգամ ընդգծել է, որ պետության ղեկավար Հեյդար Ալիեւը կմասնակցի առաջիկա նախագահական ընտրություններին: «Նախագահի թեկնածությունն արդեն իսկ առաջադրվել է ինչպես «Նոր Ադրբեջան» կուսակցության, այնպես էլ այլ կազմակերպությունների կողմից: Բնականաբար, պարոն նախագահը մասնակցելու է ընտրություններին», ասել է նա Ադրբեջանի հեռուստատեսությամբ: Ինչպես գրում է Բաքվի «525» թերթը, բանախոսը վստահություն է արտահայտել Հ.Ալիեւի հաղթանակի հարցում, իսկ «Ինտերֆաքսի» այն հաղորդումը, որ անձամբ ինքն է մասնակցելու ընտրություններին Հ. Ալիեւի փոխարեն, համարել է «սուտ»: Ի.Ալիեւը նշել է, որ տեղի ԶԼՄ-ները ի տարբերություն արտասահմանյանների պետք է ավելի պատասխանատու լինեն եւ չտարածեն չստուգված հաղորդումներ: Պատգամավորը հայտարարել է նաեւ, որ ընդդիմության արմատականության աճը ընտրությունների շեմին ուղղված է երկրում իրադրության շիկացմանը. «Այն ուժերի նպատակը, որոնք շեշտը դնում են չարտոնված միջոցառումների վրա, Ադրբեջանում հասարակական-քաղաքական կայունության խախտելն է եւ դրա պատասխանատվությունը կառավարության վրա դնելը: Սակայն կառավարությունը թույլ չի տա ընդդիմությանը իրականացնել այդ ծրագրերը»:

ՕՐՎԱ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

Ի՞նչ են ընտրում ընտրական հանձնաժողովները

Իրավացի էին ՀՌԱԿ ներկայացուցիչները, երբ խորհրդարանական ընտրություններից ընդամենը մեկ շաբաթ առաջ Թեքեյան կենտրոնում ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության ղեկավար Ռոբերտ Բարիի հետ հանդիպման ընթացքում որպես արդար ընտրության գլխավոր խոչընդոտ նշում էին ընտրական հանձնաժողովների կազմության այժմ գործող սկզբունքը: Նրանք մատնանշում էին, որ խորհրդարանական եւ ոչ խորհրդարանական կուսակցություններն ի սկզբանե անհավասար դիրքում են գտնվում, քանի որ ոչ-խորհրդարանականները զրկված են հանձնաժողովներում ներկայացուցիչ ունենալու իրավունքից: Իսկ դա Հայաստանի պայմաններում նշանակում է զրկված լինել սեփական ձայներին տեր կանգնելու հնարավորությունից կամ, մի քիչ ցինիկ ձեւով ասենք, ներքին գործարքներին մասնակից լինելուց:

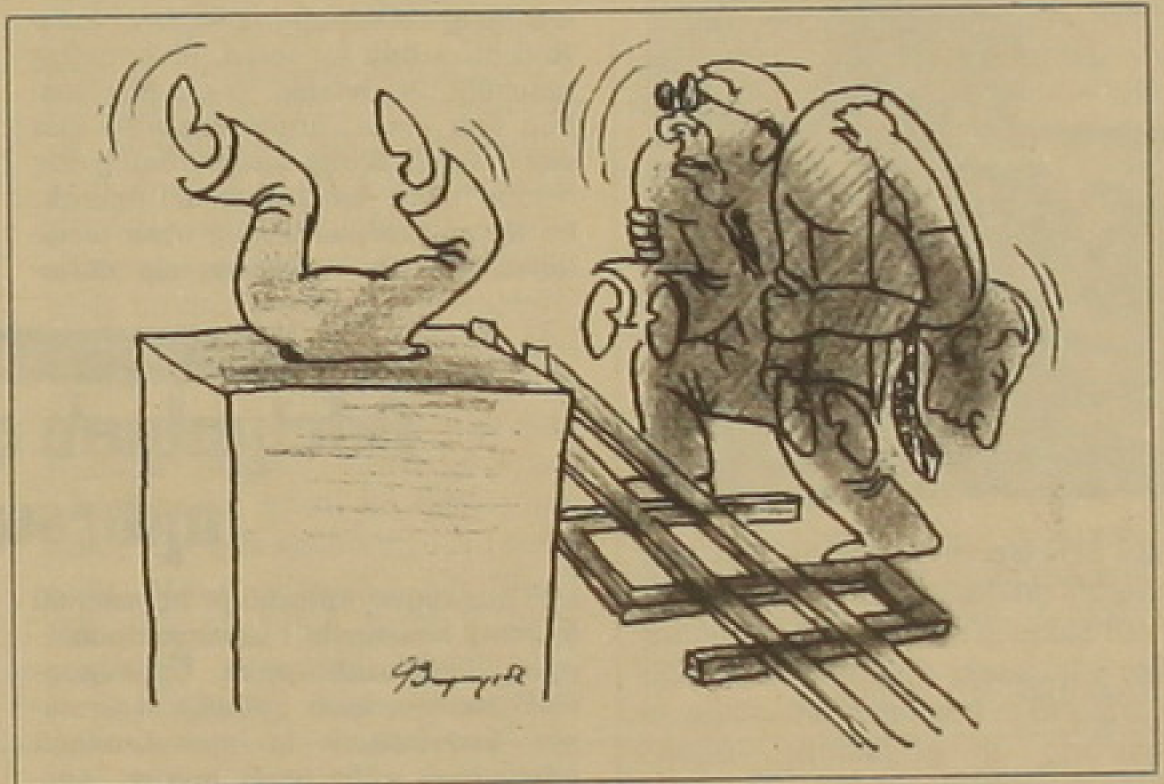

Դիտորդական առաքելության ղեկավարը ՀՌԱԿ ներկայացուցիչների այդ դիտարկմանն ի պատասխան միամիտ կամ ձեւացյալ միամտությամբ հարց տվեց. «Բայց չէ՞ որ դուք էլ ունեք վստահված անձինք, չէ՞ որ նրանք էլ կարող են գրավոր բողոք ներկայացնել», որին ի պատասխան ստացավ ձեռքի արհամարհական շարժում՝ «վստահված անձինք կամ նրանց բողոքները նշանակություն չունեն» իմաստով:

Ընտրությունները եկան ցույց տալու, որ նախնական բոլոր խախտումների ողջը հենց այդ հանձնախմբերն են: Հենց այդտեղ են կազմակերպվում ընտրախախտումների մեծ մասը, սկսած քվեաթերթիկների «սխալ» ընթերցումներից եւ վերջացրած ընտրական տարբեր մեքենայություններով, որոնք մշակվել եւ հաստատվել են հայրենական ստեղծագործ մտքի շնորհիվ:

Վերլուծաբաններից ու քաղաքագետներից ոմանք ընտրություններից առաջ հայտարարում էին, որ այս անգամ ընտրախախտումների դիմելը շատ դժվար կլինի, քանի որ հանձնաժողովներում 6 կուսակցությունների ներկայացուցիչներ են՝ միմյանց վերահսկող: Դժբախտաբար կյանքը ցույց տվեց, որ նման կարծիքները միայն բարեմտություն ունեին որպես կռվան: Հանձնաժողովներում նստած տարբեր կուսակցությունների ներկայացուցիչները մեկ անգամ եւս ցույց տվեցին, որ ընտրախախտումների մեջ «ախպերական» համագործակցությունը հնարավոր է նաեւ այնտեղ: Եվ նրանցից շատ-շատերը, անկախ իրենց պատկանելությունից, ընդդիմադիր թե իշխանամետ դիրքորոշումից, իրենց «լավագույն» հատկանիշները դրսեւորեցին այդ համագործակցության մեջ:

Տես էջ 2

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆ

ՀՀ նախագահի ուղերձը

Հարգելի հայրենակիցներ,

Շնորհավորում եմ ձեզ Հանրապետության տոնի կապակցությամբ:

Հայաստանի Հանրապետության սկզբնավորումն արդյունք էր 1918 թվականի մայիսյան հերոսամարտերի: Հայկական անկախ պետականության վերականգնումը բազմադարյա ընդմիջումից հետո բախտորոշ իրադարձություն էր մեր ժողովրդի կյանքում: Դրանով մենք վերադարձանք միջազգային քաղաքական ասպարեզ: Դրանով նաեւ ձեւավորվեց որակապես նոր իրավիճակ, բացվեցին մեր երկրի ու ժողովրդի համակողմանի զարգացման նոր հեռանկարներ:

Չնայած իր գոյության կարճատեւությանը, Հայաստանի Հանրապետությունը կարողացավ սերունդներին փոխանցել արժեքային նոր համակարգ, որ հենվում է պետական մտածողության, քաղաքացիական գիտակցության եւ ժողովրդավարության սկզբունքների վրա:

Կրկին շնորհավորում եմ բոլորիս այս մեծ տոնի եւ Հանրապետության հռչակման 85-րդ տարեդարձի առթիվ: Մաղթում եմ անսասան հավատ եւ եռանդուն աշխատանք՝ շարունակելու մայիսի 28-ով նշանավորվող ազգային վերածննդի ուղին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սովի սպառնալիք Եթովպիայում

Մարդասիրական միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչները երեկ ահազանգ հնչեցրին այն մասին, որ Եթովպիան գտնվում է սովի անմիջական վտանգի տակ, որն այս անգամ ավելի ծանր կարող է լինել, քան 1984թ.-ի սովը, որն այդ երկրում խլեց շուրջ 1 միլիոն մարդու կյանք: Հիշյալ կազմակերպությունների համաձայն, ներկայիս Եթովպիայում 14 միլիոն մարդ ենթակա է սովահարության, որոնց մեծ մասը՝ երեխաներ: Պատճառը՝ վերջին 2 տարում երկրում մոլեգնող երաշտն է եւ ՁԻԱՀ-ի (սպիդ) աճող տոկոսները, որոնք սպառնում են մեծ թվով կյանքեր խլել նորից, եթե միջազգային մարդասիրական շտապ օգնություն չհասնի:

Կրկին երկրաշարժ Ալժիրում

Մոտավորապես այն վայրում, որտեղ 5 օր առաջ աղետալի երկրաշարժ էր պատահել, որի հետեւանքով շուրջ 2000 մարդ էր զոհվել, երեկ գիշեր կրկին ուժգին ցնցումներ արձանագրվեցին: Ռիխտերի սանդղակով 5.8 ուժգնությամբ երկրաշարժը նոր ավերածություններ պատճառեց Ալժիրի հյուսիսում գտնվող Բումերդես նավահանգստային քաղաքում եւ շրջակայքում: Զոհերի եւ տուժածների թիվը ճշտվում է:

Նորից գործադուլ Ֆրանսիայում

Երեկ գործադուլ սկսվեց Ֆրանսիայի ողջ տարածքում: Առաջինը գործադուլի դիմեցին օդանավակայանի աշխատողները, ավելի ուշ նրանց միացան ուսուցիչները: Արհեստակցական կազմակերպություններն այդ ձեւով բողոքում են կենսաթոշակի ստաժային տարիքը մեծացնելու կառավարության որոշումը: Ի տարբերություն մեզ, Ֆրանսիայում մարդիկ ցանկանում են ավելի շուտ անցնել թոշակի: Եթե մինչեւ առաջիկա երկուշաբթի օրը կառավարությունը հետ չկանգնի իր որոշումից, ապա երկրի կենսագործունեության համար անհրաժեշտ այլ ասպարեզների աշխատողներ սպառնում են երկուշաբթի գիշերվանից միանալ գործադուլավորներին: Դրանց շարքում՝ երկաթուղայինները, որոնց գործադուլի դիմելու դեպքում երկիրը կիսով չափ կանդամալուծվի:

Հնդկաստանում սաստիկ շոգից 370 մարդ է մահացել

ՆՅՈՒ ԴԵԼԻ, 27 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին տասը օրվա ընթացքում Հնդկաստանի հարավ-արեւելքում՝ Անդհրա Փրադեշ նահանգում ջերմահարությունից առնվազն 370 մարդ է զոհվել: Այս տեղեկությունները այդ նահանգի մայրաքաղաք Հայդարաբադում լրագրողներին հաղորդել է արտակարգ իրավիճակների կառավարական կոմիտեի ներկայացուցիչը: Անցած շաբաթ նահանգի մի շարք շրջաններում ջերմաչափի սյունը բարձրացել էր մինչեւ 47-50 աստիճան ըստ Ցելսիուսի: Անդհրա Փրադեշ վարչակազմը որոշել է զոհվածների ընտանիքներին փոխհատուցում վճարել 10 հազար ռուփիի (մոտավորապես 220 ամերիկյան դոլար) չափով: Մինչդեռ օդերեւութաբանները զգուշացնում են, որ մոտ ժամանակներս չպետք է հույս ունենալ, թե ջերմաստիճանը կնվազի:

ԱՄՆ Կոնգրեսի գրադարանում նշվել է Ավարայրի ճակատամարտի 1552-ամյակը

27 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՁԱՅՆ: Ավարայրի ճակատամարտի 1552-ամյակի առթիվ միջոցառում է կազմակերպվել ԱՄՆ Կոնգրեսի գրադարանի աֆրիկյան եւ մերձավորարեւելյան բաժանմունքի, Մերձավոր Արեւելքի բաժնի կողմից, որին ներկա են եղել հայկական համագումարի ղեկավար Ռոս Վարդյանը, ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպան Արման Կիրակոսյանը, Հայաստանում ԱՄՆ նախկին դեսպան Մայքլ Լեմոնը եւ այլք:

ԱՄՆ Կոնգրեսի Հայկական հարցերով հանձնախմբի համանախագահ Ֆրենկ Փալոնը «ԱՄՆ Կոնգրեսը եւ Հայաստանն այսօր» թեմայով իր դասախոսության մեջ նշել է, որ պարսկական բանակի դեմ տարած բարոյական հաղթանակի շնորհիվ հայ ժողովուրդը՝ մերժելով զրադաշտականությունը, պահպանել է իր ինքնությունը եւ խուսափել է ուծացումից: Նշելով, որ Հայկական հարցերով կոնգրեսական հանձնախումբը ստեղծվել է 1995 թվականին եւ այժմ ունի ավելի քան 125 անդամ, Փալոնը մասնավորապես ասել է. «Ես միանգամայն համոզված եմ, որ Հայոց ցեղասպանության հարցը այժմ Ներկայացուցիչների պալատի ընդհանուր քվեարկությանը դնելու դեպքում այն կհաստատվեր քվեների ջախջախիչ մեծամասնությամբ. դրա հաստատման օգտին կքվեարկեին ավելի քան 300 կոնգրեսականներ: Սակայն Թուրքիայի կառավարությունը մինչ օրս բավականին հաջողություն է ունեցել այդ հարցը հենց հանձնախմբում չհաստատվելու կամ Ներկայացուցիչների պալատի քննարկմանը չթողնելու գործում, որի պատճառը Թուրքիայի ռազմական ու տնտեսական դերի կարեւորությունն է ԱՄՆ-ի համար»: Փալոնը նշել է նաեւ, թե Իրաքի պատերազմի կապակցությամբ Թուրքիայի դիրքորոշման հետեւանքով մեծ հիասթափություն է առկա ԱՄՆ բարձրաստիճան պաշտոնյաների շրջանում Անկարայի նկատմամբ, եւ այդ փաստը թերեւս կարող է իր դերն ունենալ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման գործի հաղթանակի համար:

100-ԱՄՅԱԿ

Իսկ Արամ Խաչատրյանին մոռացել ենք

Աշխարհն՝ աշխարհով, մենք՝ մեր Ազգային ժողովի ընտրություններով: Ամեն ինչ թողել, ամեն ինչ մոռացել ենք, մեկ ամսից ավելի նախընտրական ճառեր եւ խոստումներ էինք լսում: Բոլորս: Ազգովին: Ու անչափ կարեւոր բաներ մոռացել էինք: Ամենակարեւորներից մեկը՝ 20-րդ դարի մեծագույն երաժիշտներից մեկի՝ Արամ Խաչատրյանի 100-ամյակը, որը նշում է ողջ աշխարհը՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի հովանավորությամբ:

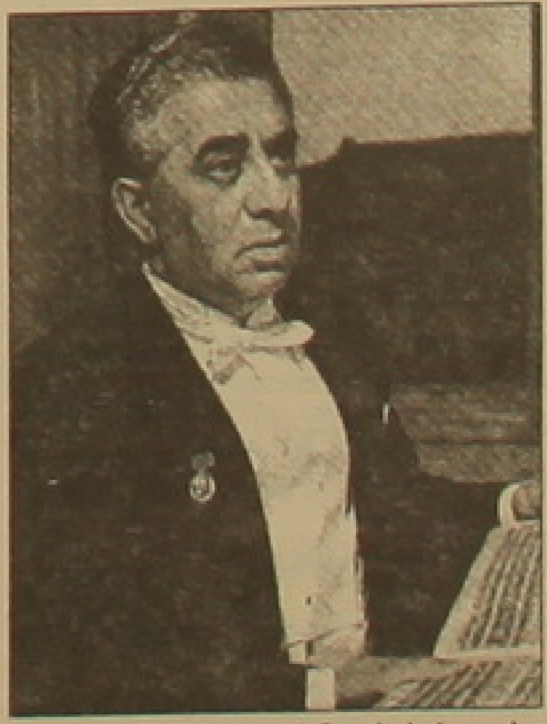

Ի՞նչ է արվել մեզանում: Երեւանում: Հայաստանում: Գրեթե ոչինչ: Ի՞նչ է, հունիսի 6-ին, կոմպոզիտորի ծննդյան օրը պիտի ծաղիկներ տանենք նրա հուշարձանին եւ ներկա լինենք հոբելյանական համերգին: Սոսկ սրանո՞վ պիտի սահմանափակվեինք: Դառն է, բայց պետք է խոստովանել, որ Արամ Խաչատրյանի հզոր արվեստն այս օրերին չի ներկայացվում: Մեր պաշտոնատար այրերը, հատկապես՝ ՀՀ մշակույթի նախարարությունը, հասարակությանը չներկայացրին որեւէ ծրագիր (գուցե կա, բայց չի ներկայացվել): ՀՀ Ազգային ժողովի արդեն պատգամավոր դարձած որեւէ մեկի մտքով չանցա՞վ ինչ-որ կերպ այս հոբելյանը նշել:

Արվեստի, մշակույթի շատ ու շատ ճանաչված այրեր, կուսակցություններ ու դաշինքներ իրենց նախընտրական ծրագրերում այնպիսի գեղեցիկ խոսքեր են գրել մշակույթի հովանավորության մասին, այնպիսի հնչեղ բառեր, որ մարդ ակամա ուզում էր բոլորին էլ նախ ընտրել ԱԺ պատգամավոր, ապա առաջարկել մշակույթի նախարարի պաշտոնին:

Սակայն, որքան էլ ցավալի է, գիտենք, որ իրենց գրածը, իրենց ասածը սոսկ խոսքեր են:

Մի՞թե վաղը, մյուս օրը, մեկ տարի, տասը տարի հետո հիշելու ենք սոսկ ԱԺ ընտրությունները եւ չենք հիշելու, թե որչափ անփույթ եղանք նաեւ Արամ Խաչատրյանին, ինքներս մեզ պատվելու համար:

Սիրելի բարեկամներ, մշակույթի նախարար, նախարարության աշխատակիցներ, բոլորդ, այս ի՞նչ ենք անում, ինչո՞ւ ենք ինքներս մեզ այսպես դասապարտում:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ընտրությունը մերն էր, բայց մեր ձայները...

Երեկ «Ընտրությունը քոնն է» հասարակական կազմակերպությունը լրագրողներին ներկայացրեց 2003 թ. մայիսի 25-ին ՀՀ ԱԺ ընտրությունների օրը 700 ընտրատեղամասերում իրականացրած դիտորդական առաքելության նախնական արդյունքները: Կազմակերպությունն արձանագրում է, որ ընտրությունների օրը քվեարկությունը եւ ձայների հաշվարկը ՏԸՀ-ների մեծ մասում, ի տարբերություն նախագահական ընտրությունների, ընթացել են համեմատաբար խաղաղ եւ հավասարակշռված մթնոլորտում: Դիտորդների մեծ մասն արձանագրել է նաեւ ոստիկանության չեզոք վարքագիծը եւ ընտրությունների գործընթացին չմիջամտելն օրենքի սահմաններում: Ցավոք, դրական միտումներն ուղեկցվել են մի շարք լուրջ իրավախախտումներով եւ բացթողումներով, որոնք հնարավորություն չեն ընձեռում կազմակերպությանը եզրակացնելու, որ ընտրություններն ընթացել են ժողովրդավարության չափանիշներին համապատասխան: Մասնավորապես, մի շարք տեղամասերում արձանագրվել են բաց քվեարկության, հանձնաժողովի կողմնակալ վերաբերմունքի, տեղամասերի դրսում բացահայտ քարոզչության, ընտրակաշառքների բաժանման, «կարուսել» քվեարկության եւ այլ դեպքեր: «Վերոհիշյալ փաստերը ստվերում են, ասված է «Ընտրությունը քոնն է» հասարակական կազմակերպության նախնական հայտարարության մեջ, որ մեր արձանագրած դրական միտումները խաթարում են ընտրական գործընթացների անաղարտությունը եւ հարիր չեն ժողովրդավարական ընտրությունների ոգուն: Ձայների հաշվարկման ժամանակ արձանագրվել են բազմաթիվ խախտումներ հանձնաժողովի պարտականությունները հստակ չեն բաշխվել, վիճակահանությունը չի ընթացել սահմանված կարգով, եղել են բազմաթիվ բաց

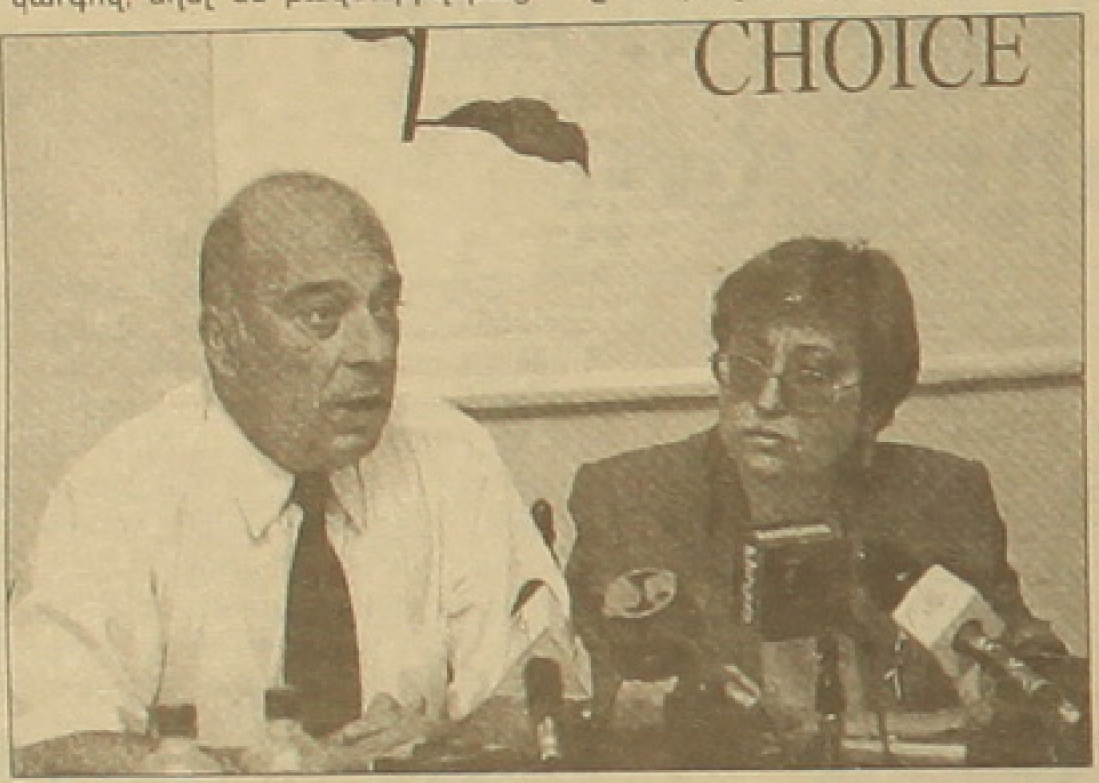

քվեարկության դեպքեր, քվեարկությունը կատարվել է ՏԸՀ տեղակայման վայրին հարող սենյակում, կամ էլ մեկ սրահում միաժամանակ տեղակայված են եղել երեք ընտրական տեղամաս: Եղել են դեպքեր, երբ հանձնաժողովի նախագահը, անդամները 40 րոպեից 1 ժամ ուշացումով են ներկայացել տեղամասեր: Գրանցվել են բազմաթիվ դեպքեր, երբ ստորագրել են ուրիշների փոխարեն, անգամ առանց անձնագրի: Իսկ թիվ 8 ընտրատարածքի 0177, 0178 տեղամասերում, ժ. 13:00-ի սահմաններում, քվեարկելու պատրվակով ներկայացած մի անհայտ կին գողացել եւ տեղամասից անօրինաբար դուրս է տարել 10 մեծամասնական ընտրակարգի քվեաթերթիկներ: Բազմաթիվ են եղել կրկնակի քվեարկության փորձերը, քվեատուփերը լցնելու դեպքերը: Իսկ Աջափնյակի թիվ 0186/9-ում ՏԸՀ նախագահը ձայների հաշվարկի ժամանակ մատների արանքում գաղտնի պահած գրիչով նշումներ է կատարել վավեր քվեաթերթիկների վրա եւ համատարած անվավեր դարձրել մի թեկնածուի օգտին քվեարկված թերթիկները: Աշտարակի թիվ 0492/20-ի մերձակայքում մրցակցող թեկնածուներից մեկը դրամով ընտրակաշառք է բաժանել քվեարկողներին, հենց դիտորդների քթի տակ: Բազմաթիվ ու բազմաբնույթ խախտումները եւ կասկածելի ընտրությունների արդյունքները լուրջ խորհելու առիթ են:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Մայիսի 29-ը Համբարձման տոնն է

Ս. Հարության տոնից 40 օր հետո, հինգշաբթի օրը Հիսուս Քրիստոսի Համբարձման տոնն է: Համբարձում՝ նշանակում է բարձրացում: Համբարձումը Հիսուսի՝ հարություն առած ու փառավորված մարմնով երկինք բարձրանալու եւ Հայր աստծո աջ կողմում նստելու հիշատակն է:

Համբարձման պատմությունը շարադրված է Նոր կտակարանում, ըստ որի, իր հարությունից հետո Հիսուս Քրիստոսը 40 օրերի ընթացքում հայտնվում է աշակերտներին, վերստին հաստատում իր հարություն առած լինելը, խոսում երկնքի արքայության մասին եւ ուսուցանում, թե ինչպես պետք է քարոզեն Ավետարանը:

Քրիստոսը համբարձվեց, որպեսզի երկնավոր հոր առջեւ բարեխոսի իր սիրելիների համար: Համբարձվեց, որպեսզի համարձակություն տա հուսալու, որ մենք եւս մարմնով մտնելու ենք հավիտենական կյանք: Նրա խոսքերն են. «Եթե ես չգամ, Մխիթարիչը (այսինքն՝ Ս. հոգին) չի գա ձեզ մոտ: Իսկ եթե գնամ, նրան կառաքեմ ձեզ մոտ»: Ուստի Տիրոջ համբարձումը մեզ համար նաեւ Հոգեգալստյան պարգեւ էր: Տիրոջ համբարձումից հետո աշակերտները մեծ ուրախությամբ վերադառնում են Երուսաղեմ եւ միշտ տաճարում գովաբանում եւ օրհնաբանում էին Աստծուն: Հիսուսը մեկ անգամ եւս հավաստեց հավիտենական կյանքի գոյությունը:

Համբարձման տոնը ժողովրդին հայտնի է նաեւ «Վիճակ» կամ «Ջանգյուլում» անվանումներով: «Վիճակը» կապված է Քրիստոսի համբարձումից հետո առաքյալների ու աշակերտների ժողովում Պետրոս առաքյալի առաջարկով մատնիչ Հուդայի փոխարեն վիճակահանությամբ 12-րդ առաքյալ ընտրելու հետ: Հուդան ինքնասպան էր եղել, եւ նրա փոխարեն պետք էր մեկ ուրիշին ընտրեին: Այդ իրադարձությունը տեղի է ունեցել Համբարձման եւ Հոգեգալստյան տոների միջեւ ընկած ժամանակահատվածում:

Համբարձման նախորդ օրը հարսներն ու աղջիկները յոթն աղբյուրից ջուր եւ դաշտերից ու այգիներից զանազան ծաղիկներ են տուն բերում: Համբարձման օրը ժողովրդական խաղ-սովորության՝ վիճակահանության օրն է: Այդ օրը Հայ առաքելական բոլոր եկեղեցիներում մատուցվում է Սուրբ պատարագ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԼՂՀ

Բժշկական զննությունը պարտադիր է

ԼՂՀ կառավարությունն իր հերթական նիստում հաստատել է առողջապահության նախարարության ներկայացրած՝ առողջական վիճակի պարտադիր նախնական եւ պարբերական բժշկական զննության կարգը, գործունեության ոլորտների, որոնցում զբաղված անձինք ենթակա են առողջական վիճակի պարտադիր բժշկական զննության, եւ բժշկական զննության ծավալի ու հաճախականությունների ցանկը, ինչպես նաեւ անձնական սանիտարական (բժշկական) գրքույկի ու բժշկական զննության ենթակա անձանց անվանացուցակը:

Ըստ հիշյալ որոշման, այսուհետեւ պարտադիր բժշկական զննության են ենթակա կառավարության կողմից հաստատված՝ համապատասխան ցանկում թվարկված կազմակերպություններում աշխատանքի ընդունվող եւ աշխատող անձինք, այդ թվում նաեւ՝ անհատ ձեռնարկատերերը: Նրանք պետք է զննություն անցնեն թերապեւտի, մաշկավեներաբանի, առանձին դեպքերում էլ՝ ատամնաբույժի, քիթ-կոկորդ-ականջի մասնագետների մոտ: Համապատասխան բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում պետք է կատարվեն նաեւ թոքախտի աղիքային վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների, որդերի, վեներական ու վարակիչ մաշկային հիվանդությունների հետազոտություններ: Որոշման մեջ մանրակրկիտ նշված են կոնկրետ հիվանդությունների հետազոտման հիմնարկները, ինչպես նաեւ դրանց իրականացման պայմանները:

Միաժամանակ նշված են այն կազմակերպություններն ու մասնագիտությունները, որտեղ աշխատելու համար բուժզննությունը պարտադիր է: Դրանք հիմնականում հանրային սննդի եւ պարենային արտադրության, ուսումնակրթական հաստատությունների, դեղատների, սանիտարահիգիենիկ սպասարկման կազմակերպությունների, մանկական հիմնարկների եւ այլ ոլորտներն են: Ընդունված ցանկի մեջ ներառված են ինչպես հետազոտության տեսակները, այնպես էլ՝ ժամկետները:

Կառավարության այս որոշումն ըստ էության նպատակ ունի կանոնակարգել հանրապետության համապատասխան հիմնարկներում եւ կազմակերպություններում աշխատանքի ընդունվող եւ աշխատող անձանց իրավասու գործունեությունը: Ինչքանո՞վ են կազմակերպությունները պատրաստ լիարժեքորեն կիրառելու որոշումը, միանշանակ գնահատական դժվար է տալ: Փաստենք մի բան՝ բուժկանխարգելիչ հիմնարկները իրենց առջեւ դրված խնդիրները հետեւողականորեն իրականացնելու համար քիչ անելիքներ չունեն, որովհետեւ նրանց ծառայությունները հիմնականում վճարովի են, ինչը հազիվ թե ցանկալի է դրան պարտադրված անձանց համար:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

Մականունները մաս են կազմում մեր իրականության

Երեկ մեզ զանգահարեցին Հայկական միջազգային ավիաուղիներից եւ տեղեկացրին, որ նույն ընկերության բաժնետեր-տնօրեն Վերսանդ Հակոբյանը, որ թիվ 12 ընտրատարածքում օրերս պատգամավոր ընտրվեց, մականունավորների շարքին չի պատկանում եւ ընդհանրապես մականուն չունի, ինչպես այլոց շարքում նախորդ օրը նշվել էր մեր թերթում:

Բնավ չենք պնդում, որ պրն Վ. Հակոբյանի անվան դիմաց փակագծում մեր նշած մականունը համապատասխանում է իրականությանը: Ամենեւին: Ներողություն, եթե ակամա վիրավորել ենք որեւէ մեկին: Սակայն ուզում ենք հիշեցնել, որ անունների դիմաց մականունների նշումը մեր կողմից նպատակ չէր հետապնդում նորընտիր այդ պատգամավորներին վիրավորելու: Պարզապես ուզում էինք մեր ընթերցողներին հուշել, թե ով՝ ով է: Չմոռանանք, որ մականունը մեր հայկական իրականությանը մաս է կազմում եւ հաճախ մարդկանց ճանաչում են նրանց մականուններով միայն: Եվ արդեն, ծագումնաբանորեն, հայկական ազգանունների մի մասը կազմվել է տվյալ անձի հոր, մեծ հոր մականվան հիման վրա:

Պաշտոնից ազատվել են Վրաստանի վերջին երեք հայ դատավորները

ԱԽԱԼՔԱԼԱՔ, 27 ՄԱՅԻՍ, Ա-ԻՆՖՈ: Վրաստանի Սահմանադրական դատարանի որոշմամբ Վրաստանի Ախալքալաքի եւ Նինոծմինդայի շրջանների երեք հայազգի դատավորները՝ Սուսաննա Մանուկյանը, Ստեփան Երանոսյանը, Արարատ Չոբանյանը ազատվել են դատավորի պաշտոնից: Այս որոշումը հունիսի մեկին ձեւականորեն կքննարկվի Վրաստանի Արդարադատության խորհրդում: Վերոնշյալ երեք դատավորները վերջին հայազգի դատավորներն էին Վրաստանում: Նույն որոշման համար հիմք է հանդիսացել այն հանգամանքը, որ հայազգի դատավորները վերաորակավորման քննությունները չեն կարողացել հանձնել վրացերեն լեզվով: Մինչդեռ մասնագիտական առումով նրանք բավականին բարձր որակավորում ունեն եւ կարող են քննությունները հանձնել ռուսերեն: Հարկ է նշել նաեւ այն փաստը, որ վրացի պաշտոնյաները ժամանակին խոստացել էին հայ դատավորներից վերաորակավորման քննություններն ընդունել ռուսերեն, սակայն վերջին պահին դրժեցին իրենց խոստումը:

Հնդկաստանի մարդասիրական օգնությունը Հայաստանին

2001 թվականին Հնդկաստանի կառավարությունը որոշում էր կայացրել ՀՀ-ում երաշտի հետեւանքները վերացնելու նպատակով Հայաստանին տրամադրել մարդասիրական օգնություն՝ 1000 տոննա հացահատիկ: Ս. թ. փետրվարին Հայաստան ներկրվեց եւ ՀՀ կառավարության որոշմամբ տեւական երաշտի եւ սակավաջրության հետեւանքների վերացման նպատակով ստեղծված հանձնաժողովի տնօրինմանը հանձնվեց 750 տոննա ցորեն եւ 250 տոննա բրինձ: Հնդկաստանի կառավարության կողմից տրամադրված օգնությունը կբաշխվի երաշտից տուժած մարզերին եւ շրջաններին:

Ի՞նչ են ընտրում ընտրական հանձնաժողովները

Սկիզբը՝ էջ 1

Նրանցից յուրաքանչյուրն աշխատեց վերահսկել իր կուսակցության կամ դաշինքի շահերը, չմոռանալով նաեւ սեփական շահը: Եվ հենց առաջին շահով պայմանավորվեց նախկին խորհրդարանական 6 կուսակցություններից 5-ի վերահաստատումն Ազգային ժողովում, իսկ երկրորդ՝ սեփական շահով պայմանավորվեց երկամյա մի նոր «կազմակերպության» մուտքը խորհրդարան, չմոռանալով նաեւ ծախվել «խորհրդարանական կլուբի» անդամ այլ կուսակցությունների, պատճառ դառնալով Ազգային ժողովում նրանց «առաջխաղացմանը»: Չեմ ուզում նրանց անունները տալ, սակայն չեմ կարող չնշել հանձնաժողովների ամենաշատ ծախվող անդամներին, որոնք Կոմկուսի ներկայացուցիչներն էին, որպես արդեն իսկ տապալված կուսակցության «առաքյալներ»:

Միամիտները կարող են առարկել, թե հանձնաժողովի անդամները միայն Վեցյակի ներկայացուցիչները չեն, այնտեղ կան նաեւ 3-ական իշխանական ներկայացուցիչներ, որոնց պարտքն է «արդարությամբ եւ թափանցիկությամբ» հսկել ու հավասարակշռել ամեն ինչ: Սակայն, ինչպես եւ ենթադրելի էր, իշխանական ներկայացուցիչներն այս ընտրություններում էլ պաշտպանեցին իշխողների շահերը, ծրագրերը:

Առայժմ մի կողմ թողնելով այն հարցը, թե ո՛ր պահին, ո՛րքան, ի՛նչպես եւ որտեղ ավելացվեց քվեաթերթիկների թիվը, պետք է շեշտել, որ մեր ընտրական հանձնաժողովները դարձել են իրական խոչընդոտ Հայաստանի ժողովրդավարացման ճանապարհին: Հանձնաժողովի անդամները, քիչ բացառությամբ, կազմել են ընտրական մի մեծ կաստա, պրոֆեսիոնալ հիմունքներով միմյանց կապակցված մի խավ, որն իր կյանքի պայմանների բարելավման, պաշտոնի ամրապնդման կամ բարձրացման համար սպասում է հերթական եւ արտահերթ ընտրություններին: Այդ բազարում նրանք անպայման շահում են: Շահում են նաեւ նրանց հովանավոր կազմակերպություններն ու պաշտոնյաները:

Կարո՞ղ ենք հետագայում վերացնել այդ չարիքը: Շա՜տ դժվար:

Հ. Ա.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«Ընտրությունները չէին համապատասխանում միջազգային չափանիշներին»

Արձանագրեց եւս մեկ դիտորդական առաքելություն

ԱՄՆ Ազգային ժողովրդավարական ինստիտուտն, ի թիվս միջազգային այլ կազմակերպությունների, դիտորդական առաքելություն է իրականացրել մեր երկրում մայիսի 25-ի ԱԺ ընտրությունների ու սահմանադրական բարեփոխումների հանրաքվեի ընթացքում:

Առաքելության ղեկավարներից Պատրիկ Մերլոն երեկ հրավիրած մամլո ասուլիսում հայտարարեց, թե իրենց նախնական գնահատականով խորհրդարանական ընտրությունները չեն համապատասխանում ժողովրդավարության միջազգային չափանիշներին եւ չեն հաղթահարել ազատ եւ արդար ընտրությունների սահմանագիծը:

Պրն Մերլոն նշեց, թե չնայած նախընտրական շրջանը համեմատաբար խաղաղ անցավ, ընտրությունների օրը գրանցվեցին բռնության դեպքեր, մասնավորապես Շահումյան գյուղում: Ամերիկյան կազմակերպության դիտորդների գնահատմամբ, այս ընտրությունների հատկանշական երեւույթներից են եղել ընտրակաշառքը, քաղաքային հեղինակությունների մասնակցությունը, նաեւ մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածուների մեկ երրորդի հրաժարումն ընտրապայքարից, «սա առնվազն զարմանալի է»:

Պատրիկ Մերլոն եւ նրա գործընկերները մի քանի օրինակներ բերեցին, որոնց ականատես են եղել: Այսպես, ըստ նրանց, այլ կուսակցությունների ձայներ տված քվեաթերթիկները քվեների հաշվման ժամանակ դրվել են ՀՀԿ-ի քվեաթերթիկների կույտի մեջ, թիվ 9 ընտրատարածքի թիվ 186 ընտրատեղամասի հանձնաժողովի նախագահը թանաքոտել է ձեռքերը եւ անվավեր դարձրել մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածուների օգտին եղած քվեաթերթիկները, թիվ 3 ընտրատարածքի թիվ 0054 ընտրատեղամասում 300 զինծառայողներ, սպայի ուղեկցությամբ գալով քվեարկության, քվեախցերից դուրս են եկել չծալված քվեաթերթիկներով եւ ցույց տվել դրանք սպային: Բոլորն էլ քվեարկել են ՀՀԿ-ի օգտին եւ այլն:

«Սրանք բացառիկ դեպքեր չեն եւ կրկնվել են շատ տեղամասերում», վստահեցրեց Պ. Մերլոն: Նշելով, որ այս ընտրություններն, այնուամենայնիվ, փոքրիկ առաջընթաց գրանցեցին նախագահականի համեմատությամբ, պրն Մերլոն ասաց, թե միեւնույն է, սպասելիքները շատ ավելին էին, քան այն, ինչի ականատեսը եղան: «Հայաստանն ունի բավարար ներուժ ժողովրդավարական ընտրություններ կազմակերպելու համար: Ու եթե չկա տեղաշարժ այս ուղղությամբ, սա նշանակում է միայն մեկ բան, որ չկա քաղաքական կամք»: Այդ քաղաքական կամքը, այլ բարեփոխումների շարքում, ըստ դիտորդական այս առաքելության, պիտի լուծի նաեւ երկրում անպատժելիության մթնոլորտի վերացման խնդիրը:

Գալով սահմանադրական բարեփոխումների հանրաքվեին՝ Պատրիկ Մերլոն նշեց, թե վերջինս չի համապատասխանում «ժողովրդավարական ընտրությունների գաղափարին», քանի որ հասարակությունն ընտրության է գնացել չիրազեկված:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Ում հեռախոսազանգից հետո թիվ 3 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հրաժարական տվեց

Երեկ «Կոնգրես» հյուրանոցում կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ ԱՄՆ միջազգային գործերի ազգային ժողովրդավարական ինստիտուտի դիտորդական պատվիրակությունը տվեց իր նախնական եզրակացությունը, ուր ասվում է. «Չնայած վերջին երկու ամիսների ընտրական գործընթացի որոշ բնագավառներում արձանագրված բարելավումներին, Հայաստանում մայիսի 25-ին կայացած ընտրությունները եւ հանրաքվեն չկարողացան հաղթահարել ժողովրդավարական ընտրությունների սահմանագիծը:

ՀՀ ընտրական գործընթացները պատված են ցինիզմի, թերահավատության, հիասթափության ու վհատվածության մթնոլորտով, որի ապացույցներն են ընտրողների ցածր մասնակցությունը, անվստահությունը, ընտրական հանձնաժողովների կողմնակալությունը եւ այլն»:

Բազմաթիվ եւ բազմաբնույթ խախտումներ են արձանագրել դիտորդները, որոնք ամփոփված են մեկ փաստաթղթում: Սակայն անդրադառնանք մեկ դեպքին միայն՝ ՄԱԺ-ի քաղաքական կուսակցությունների ծրագրերի տնօրեն Ալեք Ֆրիկը ներկա է եղել թիվ 3 ընտրատարածքային հանձնաժողովի վերահաշվարկմանը: «Թիվ 3-ի ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Ֆրունզիկ Վարդանյանը (ՀՅԴ կուսակցությունից) ցանկացել է միայն վերահաշվարկել մեծամասնական ընտրակարգով քվեաթերթիկները, երբ «Օրինաց երկրի» ներկայացուցիչը պահանջել է, որ համամասնականն էլ վերահաշվարկվի: Նախագահը զանգահարել է մի քանի անձանց: Քիչ անց նրան է զանգահարել մեկը, որից հետո նա անմիջապես գունատվել է, սկսել են ձեռքերը դողալ: Նախագահը բոլոր անդամներին հավաքել է սեղանի շուրջն ու հայտնել իր հրաժարականի մասին, որից հետո անմիջապես նստել է իր մեքենան ու հեռացել: Նրա հետեւից ընթացել են մի ջիպ եւ մի ոստիկանական մեքենա», պատմում էր Ալեք Ֆրիկը: Իսկ թե հետո առանց նախագահի կամ նոր որոշում կայացնելու ինչպես են կազմվել արձանագրությունները՝ պարզ չէ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ուզո՞ւմ եք հավատալ Հայաստանի ապագային

Երեկվա մամուլի ասուլիսում ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանն ԱԺ ընտրությունների նախնական արդյունքները համարեց անբավարար, ընտրություններ՝ նախորդի տեխնոլոգիաների կիրառմամբ, որի արդյունքում մենք կունենանք անօրինական, ոչ լեգիտիմ Ազգային ժողով: Ըստ պրն Մանուկյանի, Հայաստանը դարձյալ հետ շպրտվեց առաջընթացի ճանապարհից, որովհետեւ ստեղծվել է մի երկիր, որտեղ գնահատվում են կեղծիքը, երեսպաշտությունը, քծնանքը եւ հալածվում ճշմարտությունն ու ազնվությունը: Վազգեն Մանուկյանը համամիտ չէ շրջանառու այն կարծիքին, թե մեր մենթալիտետն է այդպիսին: «Հայաստանը մինչեւ վերջ փչացնելու» միտումը կանխելու համար արմատական փոփոխությունների կարիքը հասկապես զգում են հասարակության լայն շերտերը, ինչին որ վերջին հաշվով ապավինում են Հայաստանի ապագայով մտահոգված մարդիկ:

Վազգեն Մանուկյանն անդրադարձավ ԱԺՄ վարչության երեկվա նիստին, որտեղ վերահաստատվել էր դաշինքի հրապարակած փաստաթուղթը՝ անօրինական ընտրությունների վերաբերյալ, ինչպես նաեւ իրենց ներկայացուցիչ Պ. Եղիազարյանի ԿԸՀ-ում ընդունված փաստաթղթի ստորագրության փաստի քննարկումը:

Անշուշտ, կլինեն բողոքարկումներ ընտրատեղամասերում կատարվածների վերաբերյալ, ընդհուպ Սահմանադրական դատարան, սակայն Վազգեն Մանուկյանը ավելի արմատական պայքարի է կողմնակից: Նախ եւ առաջ պետք է իրականացնել Սահմանադրական դատարանի որոշումը՝ նախագահի վստահության հանրաքվե անցկացնելու մասին: Ըստ ԱԺՄ նախագահի, պատասխանը պրակտիկորեն «ոչ» է լինելու, տեսականորեն հնարավոր է «այո»: Առաջինի դեպքում նախագահը հրաժարական է տալիս, եւ անցկացվում են նախագահական նոր ընտրություններ, այոի դեպքում՝ նշանակվում են Ազգային ժողովի նոր ընտրություններ:

«Այժմ ձեւավորվում է մի Հայաստան, որը չունի ապագա: Համաձա՞յն եք այդպիսի Հայաստանում ապրել, թե՞ ուզում եք փոխել: Ես գտնում եմ, որ Հայաստանը պետք է փոխել, եւ ինչ հնարավորություն, էներգիա ունեմ՝ պետք է ներդնեմ: Ոչ միայն մեր եւ դաշինքի մյուս կուսակցությունները, այլեւ հասարակության լայն շերտերն ու նաեւ իշխանական կուսակցություններում էլ շատերը գտնում են, որ այսպիսի Հայաստանն ապագա չունի»:

ԱԺ ընտրությունների արդյունքից դժգոհ կուսակցությունների վարքագծի (թերեւս բացի ՀԿԿ-ից) բարոյական գնահատականը շրջանցելով, ԱԺՄ նախագահի կարծիքով, սկզբունքային պայքարի դեպքում կարելի է համագործակցել նաեւ նրանց հետ: ԱԺՄ կուսակցությունը շարունակելու է պայքարը թե՛ դաշինքի շրջանակներում, թե՛ դրանից դուրս: «Արդարություն» դաշինքի ներսում քննարկվել են 2 տարբեր մոտեցումներ՝ չմասնակցել նորընտիր ԱԺ աշխատանքներին, բոյկոտել եւ դուրս գալ, որով կապացուցեն, թե պառլամենտական դառնալը չէր իրենց նպատակը, եւ մյուսը՝ աշխատել ԱԺ-ում, քանի որ սա ավելի լայն հնարավորություն է տալիս երկրի ապագայի համար ավելի արդյունավետ գործունեություն ծավալելու, ինչի կողմնակից է (անշո՞ւշտ) ԱԺՄ նախագահը, իրենք նախ եւ առաջ առաջնորդվելու են դաշինքի որոշումներով:

Ըստ ԱԺՄ նախագահի, «հիմա անկախությունն ավելի քիչ է, քան 91-ին: Մենք առաքելություն ունենք շարունակելու համար մեր պայքարը՝ ունենալ ժողովրդավարական, ազգային Հայաստան, որտեղ ժողովուրդը կապրի արժանապատիվ կյանքով, եւ իշխանություններն էլ կլինեն ընտրված ժողովրդի կամքով...»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Ամերիկյան հայագիտության նահապետը

Ռիչարդ Հովհաննիսյանի 70-ամյակի առիթով...

«Գիտեմ, որ հայաստանցիները շատ են իրենց խոսքերում: Իմ անձի հանդեպ սկզբում վերապահում կար Հայաստանում, կային բարդություններ մարդկային հարաբերությունների մեջ: Ես պատրաստ եմ ընդունել ամեն մի շինիչ քննադատություն, սակայն փոխադարձ հարգանքը պահպանելու սկզբունքով: Մենք միասնաբար պիտի աշխատենք մեր ժողովրդի եւ հայագիտության զարգացման համար»:

Երեք ու կես տարվա ընդմիջումից հետո հայրենիքում է ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ, Կալիֆոռնիայի համալսարանի «Արդի հայոց պատմության» ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Ռիչարդ Հովհաննիսյանը: Նրա ծննդյան 70 եւ գիտամանկավարժական-հասարակական գործունեության 50-ամյա հոբելյաններին էր նվիրված ակադեմիայի դահլիճում երեկ կայացած միջոցառումը, որին ներկա էին անվանի գիտնականներ, հոգեւոր հայրեր, հյուրեր: Բացման խոսքով հանդես եկավ ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը՝ հոբելյարին հղելով նախագահության ջերմ շնորհավորանքները: Բարձր գնահատելով անվանի պատմաբանի գիտական վաստակն ու հայ պատմագրության մեջ նրա ունեցած դերը՝ ակադեմիայի նախագահը նրան մաղթեց հետագա բեղուն գործունեություն:

Ռիչարդ Հովհաննիսյանի կյանքն ու գիտամանկավարժական գործունեությունը հանգամանալից ներկայացրեց ակադեմիայի փոխնախագահ Վլադիմիր Բարխուդարյանը: Ուսումնասիրությունների ոլորտում պատմաբանի կրած դժվարությունները նա բացատրեց ընտրած թեմատիկայի բարդությամբ: Հայոց ցեղասպանության, Հայաստանի առաջին հանրապետության պատմության, Արեւմտյան Հայաստանի պատմամշակութային եւ այլ հարցերի հետազոտումը բնական է, որ հակադրություն պիտի ստեղծեին պատմաբանի եւ քաղաքականության միջեւ: Լինելով իր գաղափարների համար պայքարող անհատականություն՝ նա չերկնչեց խորհրդային տարիների արգելակող պատնեշներից եւ արխիվային նյութերի հիման վրա գրեց «Հայաստանի Հանրապետություն» 5-հատորյա ուսումնասիրությունը, ասաց Բարխուդարյանը:

Միջազգային բազմաթիվ գիտաժողովների մասնակցած պատմաբանը, հավատարիմ իր սկզբունքներին, հրաժարվել է միայն Հայոց ցեղասպանության հարցը քննարկող գիտաժողովներին մասնակցելուց: Նրա համոզմամբ, ցեղասպանությունը կարիք ունի ոչ թե քննարկման, այլ միմիայն միջազգային ճանաչման:

Նրա քաղաքական գործունեության մասին խոսելիս պրն Բարխուդարյանը չշրջանցեց հայաստանյան պատմաբանների հետ նրա հայացքների որոշակի հակասությունների առկայությունը. «Միշտ չենք կարողացել գուրգուրել ձեզ, երբեմն եղել են նաեւ հարվածներ, որի համար ափսոսում ենք: Սակայն մեր պատմության ընթացքում հաճախ է այդպես եղել»:

Այնուհետեւ Շահե արք. Աճեմյանը Ամենայն հայոց կաթողիկոսի օրհնությունն ու շնորհավորանքը հայտնեց հոբելյարին, որից հետո իրենց խոսքն ուղղեցին ԵՊՀ ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը, գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը, Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն Լավրենտի Բարսեղյանը, արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն Նիկոլայ Հովհաննիսյանը, պատմության ինստիտուտի տնօրեն Աշոտ Մելքոնյանը, գրականության ինստիտուտի տնօրեն Ազատ Եղիազարյանը, ամերիկահայ գրականագետ Երվանդ Ազատյանը, ամերիկյան համալսարանի ռեկտոր Հարություն Արմենյանը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

PHOTOLURE

«Պատվո կավալերի» կոչում Նավասարդ եպիսկոպոս Կճոյանին

Հրատարակության խնդրանքով Քեմբրիջի (Անգլիա) «Միջազգային կենսագրական կենտրոնից» (ՄԿԿ) ստացված պաշտոնական հաղորդագրությունն ուրախությամբ տեղեկացնում է, որ երեսնամյա այդ հեղինակավոր կազմակերպությունը «Պատվո կավալերի» կոչում է շնորհել Հայ առաքելական եկեղեցու Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ գերաշնորհ տ. Նավասարդ եպիսկոպոս Կճոյանին՝ աստվածաբանության բնագավառում աչքի ընկնող ներդրումների համար:

Գերազանցությունը խրախուսելու համար նախատեսված «Պատվո կավալերի» կոչումը, ըստ հաղորդագրության, շնորհում է ՄԿԿ-ի խորհրդատվական հատուկ վարչությունը, եռափուլ մանրազնին ուսումնասիրություններից հետո, ականավոր անձնավորությունների՝ անկախ դավանանքից, գույնից կամ ազգությունից: ՄԿԿ-ն իր գոյության երեք տասնամյակների ընթացքում լույս է ընծայել 29 «Ով ով է» հանրագիտարկան խոշոր հատորներ (ավելի քան հարյուր հրատարակություն ընդհանուր առմամբ), որոնցում տեղ են գտել մեկ միլիոն 200 հազար կենսագրականներ եւ 150 հազար լուսանկարներ:

Հ. Ծ.

Հետաքրքրական դասախոսություն Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում

Երեկ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում «Կովկասում ամերիկյան շահերի սպասվելիք ազդեցությունը թուրք-հայկական հարաբերությունների ներկա կարգավիճակի վրա» թեմայով դասախոսեց Թաֆթս համալսարանի Ֆլեթչերի իրավագիտության եւ դիվանագիտության դպրոցի պրոֆ. Էնդրյու Հեսը: Նա Մ. Նահանգներում Թուրքիայի, Արաբական երկրների եւ Նավթի հարցերի ամենահայտնի մասնագետներից է: Նրա դասախոսությունը հետաքրքրական էր, հատկապես այնպիսի հարցադրումներով, ինչպիսիք առնչվում են ԱՄՆ-Թուրքիա եւ ԱՄՆ-Հայաստան փոխհարաբերություններին: Դասախոսության մանրամասներին կանդրադառնանք հաջորդիվ:

Հ. Չ.

ՀԵՏԸՆՏՐԱԿԱՆ

Ընտրական իրականության լուսավոր ու մութ խորշերը

Դրանք բաց աչքով տեսանելի էին յուրաքանչյուրիս, եւ ոչ արտակարգ ընթերցողություն, ոչ էլ օտարերկրյա դիտորդներ էին անհրաժեշտ մատնանշելու այն ամենը, որ հասկանալի է դարձել ընտրությունների համար: Շուրջ 9 ամիս՝ սեպտեմբերից, մեր հասարակությունը հարկադրաբար ընկղմվել էր նախընտրական ու ընտրական գործընթացների հորձանուտը, եւ այդ ընթացքում լիուլի ճաշակելով ընտրախոստումների առատ կերակուրը, հասցրեց դասեր առնել ու սեփական եզրահանգումներն անել: Դատելով մասնակցության ցածր ցուցանիշներից, կարելի է համոզված ասել, որ ընտրազանգվածի մի գերակշիռ հատված վերջնական ու խոր հիասթափության մեջ էր եւ պարզապես չգնաց ընտրությունների: Գուցե նա արդեն հասկացել է, որ քաղաքական հայտնի ու նորահայտ ուժերի ուշադրությունը, սիրո անսպասելի պոռթկումները թիթեռի կյանքի պես կարճատեւ են եւ հեռավոր ու խուլ իր գյուղն այցի եկած քաղաքական ծանոթ կամ նորածանոթ դեմքերին դեմ առ դեմ տեսնելու է առաջին եւ վերջին անգամ: Այդպիսին է հայկական ընտրաիրականության բարոյականությունը 100-ից 90-ի դեպքում: Եվ երեւի այլ կերպ չէր էլ կարող լինել, քանի որ ոչ ոք չի ժխտում, որ քաղաքականությունն ինքն անբարո ոչինչ չի բացառում: Իսկ խոստումների բացահայտ խաբեբայական բնույթն ակնհայտ էր նույնպես 100-ից 90-ի դեպքում: Քարոզամոլուցքի մեջ ընկած քաղաքական կուսակցություններից մեկը կոկորդ էր պատռում՝ խորհրդային տարիների ավանդները վերադարձնելու խոստումն իբրեւ խայծ օգտագործելով: Քաղաքականապես կիսագրագետ, ամենօրյա հոգսերի մեջ տապակվող, արդեն ծերացած, տարեց մարդկանցից, ովքեր խնայբանկերում ժամանակին պատկառելի գումարներ են տնտեսել, ավելի խորամանկ ուրիշ ի՞նչ հնարով ձայներ կարելի էր կորզել: Նախագահական ընտրությունների ժամանակ այդ մարդիկ, որ կոճակի պես կարվել էին նախագահի կոստյումին, առանց աչք թարթելու լսում էին նրա կոչը ժողովրդին՝ չհավատալ այն մարդկանց, ովքեր խոսում են կորցրած գումարները փոխհատուցելու մասին: ԱԺ հավակնորդների մի մասն էլ քարոզչական դրոշակի վրա պարզել էր իր «հայտնագործությունը»՝ ձեւավորենք միջին խավ, եւ բարեկեցությունն այցի կգա նաեւ մեզ: Բայց թե տասնամյակից ավելի սոցիալական առաջնահերթություն դարձած այդ հիմնախնդրին ի՞նչ միջոցով, ի՞նչ լծակներով են կյանք տալու, անհասկանալի է:

Մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածուներից մեկն էլ չէր ալարել եւ իր ընտրատեղամասերի բոլոր կանանց ու աղջիկներին մարտի 8-ին շնորհավորական բացիկներ էր ուղարկել: Ուշադրության այդ անսպասելի արտահայտությունից զարմացած կանանց մնում էր ուսերը թոթվել՝ ո՞վ է այդ թեկնածուն, որտեղի՞ց հայտնվեց: Յընթացս խոստացել էր նաեւ համակարգչային անվճար դասընթացներ կազմակերպել տեղամասերի բնակչության մեծ ու փոքրի համար՝ հին, կյանքը սպառած համակարգիչներ տրամադրելով այդ նպատակին:

Եվ որ մեծ ու փոքր տերի գերին դարձած հասարակությունը նրանց ամենեւին չէր հավատում, ապացույց է այն իրողությունը, որ շատ անգամ ինքն էլ փորձում էր նույն լկտիությամբ պատասխանել՝ ընտրակաշառք, դրամ պահանջելով եւ ստանալով ու ընտրելով ուրիշին: Եվ ձեռի հետ միայն իրեն բնորոշ նրբամտությամբ իրադրությանը համարժեք զվարճալի զրույցներ հորինեց, որոնց դերն անգնահատելի է ժամանակի տխուր պահի նյարդը զգալու համար: Մեկին հարցնում են՝ ինչո՞ւ չես գնում ընտրությունների, արդեն ուշ է: Պատասխանում է՝ երկու թեկնածու փողն արդեն տվել են, երրորդին եմ սպասում: Ափսոս, որ ոչ ոք չի զբաղվում ժողովրդական մտքի այս ինքնօրինակ արձանագրությունները հավաքելով ու պահպանելով: Ընտրողների մի հատված ակտիվորեն ներքաշվեց «դիփ» խաբելու ու խաբվելու գործողությունների մեջ եւ այն էլ մտքի ինչպիսի՜ թռիչքներով: Թիվ 0059/3 ընտրատեղամասում այդպիսի մի միջադեպի ականատես եղա: Քվեասրահից դուրս եկած ու քվեաթերթիկն արդեն քվեատուփի մեջ գցած մի կին հանկարծ հարայ-հրոց բարձրացրեց, թե իբր շփոթվել ու թերթիկն առանց կնքելու է գցել: Երդվում էր, խնդրում հավատալ իրեն: Խնդիրը պարզ էր՝ տիկինը մտածել էր մի հնարքով մի ձայն էլ ավել պարգեւել իր թեկնածուին: Իհարկե, 2 մասի բաժանված իրականության մի բեւեռում ընտրողների մի շերտ էլ կա, որ ատելությամբ է նայում իր ձայնն ու ընտրաիրավունքը տնօրինողներին եւ առիթի է սպասում վրդովմունքի կայծերն արձակելու:

0364/16 ընտրատեղամասում Հանրապետության 85ա շենքի բնակիչ, ընտրող Ժան Գյուլբենկյանը հանկարծ հայտնաբերեց, որ իր տան հասցեի դիմաց ընտրացուցակում նշված է վաղուց մահացած հարեւանի՝ Խոյունց Համիկի անունը: Հանգուցյալն, ի դեպ, արդեն «քվեարկել» ու «ստորագրել» էր: Վստահված անձանցից դեպքը կոծկելու ու մանր վրիպում ներկայացնելու՝ հանձնաժողովի ղեկավարների փորձերին հակընդդեմ մարդը համառորեն պնդեց տեսածը, ավելին՝ հասավ նրան, որ համապատասխան արձանագրություն կազմվեց ու ուղարկվեց Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին:

Ընտրական օրվա տրամադրության բարոմետրը նույնպես բավական հետաքրքրական գծագրումներ է ձեռք բերել: Հանրահայտ ֆիլմի նման արշալույսներն այս դեպքում էլ առավոտները խաղաղ են, բայց այնպիսի խաղաղությամբ, որի արգանդում ամպրոպն է հասունանում: Նյարդերը սկսում են լարվել, մանրախնդրությունը սկսում է տիրապետող դառնալ, կրքերը չեն թաքցնում հուզումն արդեն կեսօրից հետո, երբ ընտրաժամանակը սպառնալից մոտենում է ավարտին, իսկ անելիքը դեռ կիսակատար է կամ նույնիսկ չեն սկսել: Թե ինչպես են հաջողում իրականացնել շատերի համար գործելաոճ դարձած քվեատուփեր լցնելը, ընտրակարգի այլազան խախտումները, հանելուկային է մնում: Նույն տեղամասում մի «նորույթի» էլ հաղորդակից եղա: Վստահված անձանց «տեղադրել» էին քվեատուփից անմատչելի հեռավորության վրա եւ պարզապես արգելում էին որեւէ միջամտություն ու հսկողություն: Եվ վերջիններիս մնում էր միայն խեղճացած ու անզոր հեռվից նայել կատարվածին: Քաղաքականության մեջ վաղուց փորձված միջոցը՝ սադրանքը, ընտրաիրականության մեջ էլ այս տարի արդյունավետ կիրառվեց: Ասենք, ինչ-որ մեկը աղմուկ է բարձրացնում, թե հա՜յ-հարա՜յ, լցնում են քվեատուփը: Բնականաբար, բոլորը խառնվում են իրար, երբ իրականում այդպիսի բան չկա: Փոխարենը համատարած իրարանցման մեջ ինչ-որ մեկին հաջողվում է կանխավ ծրագրած ինչ-որ սցենար իրականացնել: Ի դեպ, բոլոր կարգի այս գործողություններում բավական ակտիվ էին միջին տարիքի, նույնիսկ տարեց կանայք: Նրանց էներգիան անսպառ է, նրանք տղամարդկանցից ավելի ակտիվ են: Կանայք, ովքեր թերեւս միայն Հայաստանում սահմանագծված աշխատանքային տարիքը՝ 18-25 տարին վաղուց են անցել: Զարմանալի է, որ այդ անհեթեթ սահմանափակումը դեռ քաղաքականություն չի մտել:

Ընտրաիրականության տրամաբանությանն արժանի կերպարանք ունեն նաեւ ընտրացուցակները: Դեռեւս տարեսկզբից քաղաքապետարաններում ձեռնարկվեցին դրանց մաքրման աշխատանքները: Հատուկ այս նպատակի իրագործմանը լծվեց համակարգչային «Ուրբան» ծրագիրը: Ընտրությունները հաջորդեցին մեկը մյուսին, բայց ընտրացուցակներն այդպես էլ մնացին չհստակված, մեռած հոգիներով ու արտագաղթածներով լի, ողջ մարդկանց բացակա անուններով, եւ շարունակաբար խնդիրների առջեւ կանգնեցրին ընտրողներին: Մի՞թե այդքան բարդ էր խնդիրը, թե՞ քաղաքապետարանները, անձնագրային բաժինները ժամանակ ու միջոցներ վատնելով, պարզապես աշխատելու ձեւ էին անում: Շարունակաբար մերժվեց նաեւ հաշմանդամների քվեարկության իրավունքը: Ոչ ոք չհիշեց նրանց: Ի՞նչ է եղել որ, եթե բնակչության գրեթե կեսը չմասնակցեց ընտրություններին, մի 10 հազար հաշմանդամի բացակայությունն ի՞նչ էր անելու: Բարձրաձայն չարտասանված այս տրամաբանությամբ կրկին դուրս մղվեցին հասարակությունից ոչ միայն հաշմանդամները, այլեւ ծեր ու անկարող մարդիկ:

Չար լեզուներն ասում են, որ այս տարի ընտրակեղծիքների տեխնոլոգիան մի նորույթ էլ է գրանցել՝ ԲՇՏ-ների ու համատիրությունների մասնակցությունը: Մարդը գալիս է ընտրության, ընտրացուցակում, բնականաբար, նրա անունը չկա, որովհետեւ տվյալ տարածքի բնակիչ չէ: Շահագրգիռ այլ կառույցների ու ԲՇՏ-ի հետ կանխավ պայմանավորվածությամբ, տվյալ տարածքում բնակվելու տեղեկանք է հայթայթում, վերականգնում ընտրելու իրավունքը եւ քվեարկում ըստ հարկի:

Իսկ լուսավոր խորշեր ընտրաիրականությունն այնուամենայնիվ ունի, թեեւ նվազ, քիչ նկատելի, բայց կան դրանք՝ նվիրված, հավատավոր, անկաշառ մարդկանց գոյությունը թե հանձնաժողովներում, թե ընտրազանգվածի մեծ մասում: Լուռ, համբերությամբ ու գլխահակ նրանք իրենց գործն են անում՝ խղճի ու պատասխանատվության թելադրանքով: Եվ փառք Աստծո, որ կան նրանք, որոնց ժամը դեռ տիրապետող չի դարձել, բայց ամեն հասարակություն երկարատեւ ու ծանր հիվանդությունից առողջանում է նրանց շնորհիվ:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՀՀԿ-ն եւ ՀՅԴ-ն քաղում են իրենց իսկ մարտավարության «պտուղները»

Ինչ խորհրդարան ենք ունենալու

Խորհրդարանական ընտրությունների նախնական արդյունքները վկայում են, որ այնուամենայնիվ անակնկալներ չեղան, գրանցվեց այն պատկերը, որը մոտավորապես գծագրվում էր անգամ ընտրարշավի նախօրյակին: Միակ անակնկալը ՀՌԱԿ-ի չընդգրկվելն էր խորհրդարանում, ինչպես նաեւ ՄԱԿ-ի սպրդվելը: Ըստ էության քաղաքական ուժերը հենց այդպես էլ պատկերացնում էին ապագա խորհրդարանի կազմը: Հենց ընտրությունների օրը հանրապետության նախագահը հստակ հայտարարեց, որ ապագա կառավարությունը կկազմվի կոալիցիոն եղանակով, այսինքն ընտրությունների արդյունքներով խորհրդարանական բացարձակ մեծամասնություն չի կազմվի: Այդպես էլ եղավ: Վարչական ռեսուրսներով եւ ուժային գերատեսչությունների ռեսուրսների հաշվին գլխավորապես Հանրապետական կուսակցությանը «հաջողվեց» մյուսների համեմատությամբ առավել քվեներ ապահովել: Բնականաբար կառավարություն կազմելու ժամանակ առյուծի բաժինը դարձյալ բաժին կհասնի ՀՀԿ-ին:

Միակ տարբերությունը, որն ըստ ամենայնի կստիպի նախագահին որոշակիորեն փոխել կառավարության պորտֆելների բաշխման տրամաբանությունը, կապված է «Օրինաց երկիր» կուսակցության խորհրդարանում ներկայացվածության մակարդակի հետ: Ոչ ՀՀԿ-ն եւ ոչ էլ ՀՅԴ-ն, որոնք հավակնում էին բաժանել խորհրդարանական մեծամասնության տեղերը, չէին սպասում, որ «Օրինաց երկիրը» նման հաջողություն կունենա: Մինչդեռ վերջինիս նպատակային քարոզչական քաղաքականությունը եւ հանձնաժողովների անդամներ գնելու գործելակերպը հատկապես մարզերում, գյուղական շրջաններում էապես անդրադարձավ քվեարկության արդյունքների վրա: Խնդիրն այն է, որ ի տարբերություն մայրաքաղաքի, որտեղ ընտրության մասնակիցների թիվը բավականին փոքր էր սպասվածից, մարզերում գրեթե մեկուկես անգամ ավելի մասնակցության ցուցանիշ գրանցվեց, որի շնորհիվ «Օրինաց երկրին» հաջողվեց մայրաքաղաքում իր համեմատաբար ցածր վարկանիշը փոխհատուցել մարզերում: Ըստ էության կարելի է ասել, որ այս ընտրությունները միայն «Օրինաց երկրի» համար էին, որը թերեւս իր նախանշած քվեների չափով ձայներ ստացավ:

Այս պատկերը, պետք է նշել, ստացվեց հենց ՀՀԿ-ի եւ ՀՅԴ-ի պատճառով: Վերջիններս նախընտրական շրջանում ընկան լուրջ հակասությունների մեջ, որի հիմքում ընկած էին մեծամասնություն ձեւավորելու նրանց հավակնությունները: Եթե սրան էլ ավելացնենք «Օրինաց երկրի» խիստ ագրեսիվ տրամադրվածությունը այս երկու ուժերի նկատմամբ, ապա սպասելի էր այն հակակշռումը, որի շնորհիվ հաջողվեց լայնածավալ ընտրախախտումներից զերծ մնալ: Այդ հակակշռման վրա էին հույս դրել նաեւ ընդդիմությունը ներկայացնող քաղաքական ուժերը, որոնցից «Արդարություն» դաշինքը նույնիսկ նախընտրական շրջանում հրաժարվել էր իր ագրեսիվ ավանդական պայքարի մեթոդներից: Մի քանի անգամ դաշինքում ընդգրկված ուժերից ոմանք ամենատարբեր առիթներով հայտարարել են, թե այդ փոխադարձ վերահսկողությունը եւ ԵԱՀԿ ակնդետ ուշադրությունը ռեալ երաշխիքներ են՝ ապահովելու համեմատաբար արդար ընտրություններ: «Արդարությունը» խորհրդարանում պատկառելի ներկայություն կունենա: Որպես ընդդիմություն, իհարկե, կառավարության մաս չի կազմի: Սակայն հիանալի հնարավորություն կունենա բարձրացնելու արդեն իսկ ծրագրած հարցադրումները: Սակայն որքանով դրանք նպատակային կլինեն, դժվար է ասել: Բանն այն է, որ դաշինքում ընդգրկված մի շարք ուժեր ի սկզբանե դաշինքը դիտարկում էին որպես խորհրդարան տանող միակ իրատեսական հնարավորություն: Չունենալով իմփիչմենթի մասին ընդհանուր կարծիք, առավել եւս չունենալով գաղափարական, սկզբունքային ընդհանուր ենթահող, շատ հավանական է, որ դաշինքը խորհրդարանում մասերի բաժանվի, ինչպես եղավ «Միասնություն» դաշինքի հետ:

Սակայն բոլոր դեպքերում «Արդարությունը» խորհրդարանում կլինի միակ մաքուր ընդդիմությունը, եւ երկրում ուժեղ ընդդիմություն ունենալ-չունենալու հարցը հիմնականում կախված է հենց «Արդարությունից»: Մյուս՝ այսպես կոչված ընդդիմադիր ուժը՝ «Ազգային միաբանությունը», այլեւս այդպիսին չի ընկալվում: Դա նկատելի էր դեռ քարոզարշավի ժամանակ, եւ այս տեսակետից միանգամայն բնական է նկատել Արտաշես Գեղամյան գործչի եւ նրա ղեկավարած «Ազգային միաբանություն» կուսակցության վարկանիշի հետեւողական անկումը: Գեղամյանով հիացող ընտրողների ոչ սակավ հանրույթը հիասթափվեց իր առաջնորդից: Գեղամյանը ստիպված կլինի որոշել՝ վերջապես որ ճամբարն է նախընտրում: Եթե նկատի առնենք այս ուժի վաղեմի հավակնությունները գործադիր լծակներ ձեռք գցելու առումով, ապա կարելի է ենթադրել, թե իր ընտրողներին հիասթափեցրած Ա. Գեղամյանը ո՛ր ուղղությունը, թեկուզ թաքնված, կնախընտրի: Իսկ մեծամասնության դերակատարման հավակնող ուժերի համար «Ազգային միաբանությունը», ինչ խոսք, համեղ պատառ է:

Խորհրդարան է գալիս նաեւ մի փոքրաթիվ մարդ կուսակցություն՝ «Միավորված աշխատանքային կուսակցություն» անվամբ, որի ռեսուրսները ԱԺ-ում այնքան քիչ են, որ հազիվ թե հետաքրքրի խոշորներին կառավարության կազմը որոշելիս: Նրանց ըստ էության այս պահին դա այդքան էլ չի հետաքրքրում: Նրանք մի խնդիր ունեն՝ ակտիվ մասնակցություն ունենալ օրենսդիր գործունեության ընթացքում՝ առաջիկա չորս տարիները ցատկահարթակ դարձնելով իրենց համար: Ի վերջո «Օրինաց երկրի» փորձը դա է ցույց տալիս:

Սակայն այս ամենի մեջ առավել հետաքրքրականը ընտրակեղծիքների շարունակման հանգամանքն է: Դրանց առկայությունը, այն էլ ծայրահեղ դրսեւորումներով, վկայում է, որ այնուամենայնիվ հասարակության ինչ-որ հատված լրջորեն մասնագիտացած է դրանցում եւ անգամ նման քաղաքական փոխադարձ հսկողության պայմաններում կարողանում է կատարել իր սեւ գործը: Սա նշանակում է, որ հասարակության առաջ այդ հատվածին հայտնաբերելու եւ քաղաքական գործընթացներից չեզոքացնելու խնդիրը պետք է կենտրոնական դառնա:

ԳՈՌ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը շարունակում է դատապարտել ԱՄՆ-ին

Իրաքի դեմ ԱՄՆ-ի սանձազերծած պատերազմը բուռն հակազդեցություն էր առաջացրել աշխարհում: Նույնիսկ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքում ԱՄՆ-ի լիազոր ներկայացուցիչ Թուրքիան, որը տնտեսական, ֆինանսական եւ ռազմական կախման մեջ է վերջինից, որպես հակազդեցության դրսեւորում, խորհրդարանի որոշմամբ արգելել էր երկրի տարածքում ամերիկյան զորքերի տեղաբաշխումը, ինչի հետեւանքով անհնար էր դարձել Իրաքի դեմ երկրորդ ճակատի բացումը:

Հակառակ ենթադրություններին, Բաղդադն առանց դիմադրության հանձնվեց: Դա նշանավորեց հակաիրաքյան պատերազմում ԱՄՆ-ի անվիճելի հաղթանակը: ԱՄՆ-ը ձեռնամուխ եղավ Իրաքի վերակառուցման աշխատանքներին: Քանի որ նա ի սկզբանե աշխատանքների ընթացքը միանձնյա տնօրինելու միտումներ ուներ, ուստի այն երկրները, որոնք հակազդեցություն էին ցուցաբերում հակաիրաքյան պատերազմին, սկսեցին այդ նույն հակազդեցությունը ցուցաբերել Իրաքի ամերիկյան սցենարով վերակառուցմանը, թե դա պետք է ընթանա ՄԱԿ-ի հովանու ներքո:

Պաշտոնական Վաշինգտոնը, որ նախքան պատերազմն անտեսել էր հակազդեցության ամեն մի դրսեւորում, դրա ավարտին նույն կերպ վարվեց, ավելին՝ Վաշինգտոնում ինչեցին հակաիրաքյան պատերազմում ԱՄՆ-ին խոչընդոտ հարուցող երկրներին պատժելու հայտարարություններ: Այդ երկրներից թերեւս առանձնակի նշանակությամբ առանձնանում էր Ֆրանսիան, ուստի նա դարձավ Վաշինգտոնի նշանառության գլխավոր թիրախը: Ի պատասխան ամերիկյան ոտնձգությունների, Ֆրանսիան շարունակեց հակաիրաքյան պատերազմի համար դատապարտել ԱՄՆ-ին: Այս պայմաններում անխուսափելիորեն սրվեցին ԱՄՆ-ի հետ Ֆրանսիայի տարաձայնությունները:

Ըստ երեւույթին տարաձայնությունների սրումը զարգացման միտում ունի, որ փոխադարձ մեղադրանքները չեն դադարում: Հատկանշական է, որ մեղադրանքների հարուցման դերն անմիջականորեն ստանձնել են այդ երկու երկրների ղեկավարները՝ նախագահներ Ջորջ Բուշն ու Ժակ Շիրակը: Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ «Ֆայնենշլ թայմսին» տված Ֆրանսիայի նախագահի հարցազրույցին, որտեղ Շիրակը հակաիրաքյան պատերազմի համար ԱՄՆ-ին վերստին դատապարտելիս՝ մասնանշել է. «Եթե պատերազմն օրինականությունից զուրկ է, ապա ոչ մի հաղթանակ չի կարող օրինականություն հաղորդել դրան»:

Նախագահ Շիրակի հարցազրույցի մասին մայիսի 27-ի առավոտյան տեղեկացրեց թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը: Նույն օրվա համարներում դրան անդրադարձան նաեւ թուրքական թերթերը: Դրանցից «Ենի շաֆաքը» հարցազրույցին անդրադառնալիս հարկ է համարում ընդգծել ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշի զայրույթը, որին Իրաքի ամերիկյան օկուպացիայի դեմ Եվրոպայում ձեւավորված դիմադրությունը գլխավորելու համար արժանացել է Շիրակը: Թեեւ Ֆրանսիայի նախագահը, ըստ «Ենի շաֆաքի», Բուշի զայրույթի առնչությամբ իր ցավն է արտահայտել, բայց եւ այնպես ավելացրել է. «Եթե անկեղծ լինեմ, պետք է ասեմ, որ այդ զայրույթից, այնուամենայնիվ, քունս չի խանգարվում»:

Ժակ Շիրակը հարցազրույցում միաժամանակ արծարծել է Եվրոպայի վերակառուցման հարցը, մասնավորապես ասելով. «Եվրոպայի նկատմամբ ԱՄՆ-ի հետաքրքրությունները օրըստօրե նվազում են: Ակնհայտ այս միտումն ինձ մտահոգում է: Սակայն առաջիկա 50 տարում Եվրոպայի հետ ԱՄՆ-ի կապը կպահպանի այն կարեւոր նշանակությունը, ինչ ունի»:

Շիրակի կարծիքով, Եվրոպայի վերակառուցումը նման է ավտոմեքենայով սար բարձրանալուն, բնույթով ծանր ու անհամար դժվարություններով լի մի գործընթաց է: «Սակայն, շարունակել է նա, մենք ոչ թե հետ ենք գնում, այլ շարժվում ենք առաջ: Իրաքյան ճգնաժամի պատճառով մեր միջեւ տարաձայնություններ առաջացել են: Պետք է սակայն մոռանալ, որ այդ ճգնաժամը ներկա պահին հաղթահարված է»:

Իրաքյան ճգնաժամի հաղթահարումը չի հանգեցրել ԱՄՆ-ի հետ Ֆրանսիայի Բուշ-Շիրակ փոխադարձ մեղադրանքներով արտահայտվող տարաձայնությունների հաղթահարմանը: Թե դրանք ե՞րբ կհաղթահարվեն, դժվար է ասել: Համենայն դեպս, առաջիկա շաբաթում Ֆրանսիայում հրավիրվում է «Մեծ ութնյակի» հանդիպումը, որին կմասնակցի նախագահ Բուշը: Այլ կերպ, նա կժամանի Ֆրանսիա եւ դա կլինի հակաիրաքյան պատերազմից հետո նրա առաջին այցը: Ուրեմն, «Մեծ ութնյակի» առաջիկա հանդիպմանը պետք է մոտենալ ոչ միայն աշխարհում տնտեսական գլոբալ զարգացումների, այլեւ Բուշ-Շիրակ տարաձայնությունների տեսակետից:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

«ՄԵԾ ՈՒԹՆՅԱԿ»

Անվտանգության արտակարգ ձեռնարկումներ Էվիանի գագաթաժողովից առաջ

Ֆրանսիայի Էվիան քաղաքում հունիսի 1-3-ը տեղի կունենա «Մեծ ութնյակի» երկրների գագաթաժողովը, որտեղ քննարկվելու են գլխավորապես տնտեսության համաշխարհայնացմանն առնչվող հարցեր:

«Լիբերասիոն» թերթը տեղեկացնում է, որ համաշխարհայնացման հակառակորդները մայիսի 29-31-ը Էվիանից ոչ հեռու՝ Աննեմաս քաղաքում անցկացնելու են «հակագագաթաժողով», իսկ հունիսի 1-ին Աննեմասի եւ Ժնեւի միջեւ՝ բողոքի խոշոր ցույց, որին մասնակցելու են 50-100 հազար անձինք:

Նույն թերթի տվյալներով, ցուցարարներին զսպելու նպատակով Ֆրանսիայի եւ Շվեյցարիայի իշխանությունները անվտանգության արտակարգ միջոցներ են ձեռնարկել: Միայն ֆրանսիական կողմից անվտանգության ձեռնարկումներին մասնակցում են 11 հազար զինվորականներ, «Միրաժ-2000» ռազմօդանավեր, «Ավաքս» համակարգով հանդերձավորված ռադարային օդանավեր, 50-60 մարտական ուղղաթիռներ, անօդաչու ինքնաթիռներ, երկիր-օդ դասի հրթիռակայաններ, հակամանրէական եւ քիմիական ստորաբաժանումներ:

Շվեյցարիայում գագաթաժողովի օրերին անվտանգությունը կապահովեն 10 հազար անձինք: Ժնեւի օդանավակայանն արդեն իսկ շրջափակված է, քաղաքի վրայով թռչելն արգելված է: Լեման լճի վրա ընդհատված է նավարկությունը: Գագաթաժողովի մասնակիցների նստավայրի շուրջը 30 քառ. կմ տարածքում կողմնակի անձանց մուտքն արգելված է:

Մարդու իրավունքների լիգայի նախագահ Միշել Թուբիանան անհեթեթ է համարում նման «պաշտպանողական ժամը»: Ի դեպ, գագաթաժողովի օրերին կարգուկանոնի պահապանների ընդհանուր թիվը՝ հասնելու է 25 հազարի, այսինքն 1 ոստիկան 2 ցուցարարի դեմ:

Առաջիկա ցույցերի կազմակերպիչներն արդեն իսկ բողոքներ են հայտնել սահմանների վրա ստուգումների ժամանակավոր վերսկսման կապակցությամբ, որոնք անցկացվում են մայիսի 22-ից հունիսի 4-ը: Կազմակերպիչների կարծիքով, ստուգումներն արհեստական լարվածություն են ստեղծում եւ կարող են խոչընդոտել Իտալիայից եւ Գերմանիայից գնացքներով ժամանող ցուցարարներին:

Գ. Ք.

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Չաղման. «Չմոռանանք Հայոց ցեղասպանությունը»

Անդրադառնալով պատերազմական ոճրագործություններ կատարած եւ մարդու իրավունքների խախտումներ թույլ տված իրաքցիների արդարացի հետապնդմանը Մ. Նահանգների կառավարության կողմից, Վաշինգտոնում տեղակայված առաջավոր քաղաքական մտավոր բանկերից Կատո ինստիտուտի խմբագրական կազմի տնօրեն Մայքլ Չաղմանը «երբեք մի մոռացեք Հայոց ցեղասպանությունը» վերնագրով մայիսի 5-ին ինտերնետային էջում տեղադրված հոդվածում ցավ է հայտնում, որ Մ. Նահանգների այդ նույն կառավարությունն ապրիլի 24-ին Հայոց ցեղասպանության 88-րդ ամյակի առթիվ նույն հետեւողականությամբ չդատապարտեց Օսմանյան Թուրքիայի ազգայնամոլների կատարած ոճրագործությունները, որոնք ամերիկացի, գերմանացի եւ այլ ազգությունների ականատեսների վկայություններով փաստագրված են: «Ժամանակն է վերջ տալու զանգվածային սպանությունների դեպքերում քաղաքականություն խաղալուն», գրում է նա:

Հիշեցնելով էնվեր փաշայի «Օսմանյան կայսրությունը պետք է մաքրազտել հայերից եւ լիբանանցիներից, առաջիններին մենք սրով ենք ոչնչացրել, իսկ երկրորդներին պետք է սովամահ անենք» խոսքերն՝ արտասանված 1916 թ. մայիսի 19-ին, այնուհետեւ մեջբերելով Թուրքիայում գերմանացի եւ ամերիկացի դեսպանների հաղորդագրություններն ու հեռագրերը, նա նշում է, որ այդ ժամանակվա թուրք ղեկավարները չեն թաքցրել այդ ազգերին ոչնչացնելու իրենց մտադրությունները:

Ապա, ներկա ժամանակներին վերադառնալով, Չաղմանը Ռոնալդ Ռեյգանի 1981 թ. արտասանած խոսքերն է հիշատակել, որտեղ ցեղասպանություն բառն է նշված («Ինչպես հայերի ցեղասպանության, այնպես էլ նրան հաջորդած Կամբոջայի ցեղասպանության դեպքերում... Ողջակիզման դասերը երբեք չպետք է մոռացվեն»), եւ հավելել դրան 1994 թ. Իսրայելի փոխարտգործնախարար Յոսի Բեյլինի խոսքերը, որտեղ ասված է. «Դա պատերազմ չէր: Դա անկասկած կոտորած էր եւ ցեղասպանություն: Մի բան, որ աշխարհը պարտավոր է հիշել: ...Մենք միշտ մերժելու ենք դրա հիշատակությունը ջնջելու ամեն մի փորձ»:

«Երբ տարի Ամերիկայի հայկական համագումարը եւ Հայ ազգային կոմիտեն փորձում են կատարվածը որպես ցեղասպանություն ճանաչել տալ նախագահ Բուշին, բայց վերջինս անընդհատ ամենատարբեր պատեր օգտագործելով խուսափում է կոնկրետ բառով բնութագրել կատարվածը՝ պարզապես թուրքական կառավարությանը չնեղացնելու համար: Հասկանալի է, որ ոչ մի երկիր չի ցանկանում իր պատմությունը կապել ցեղասպանության հետ: Բայց փաստերը մնում են փաստեր, դրանք քննարկման առարկա դարձնելը կօգնի կարգավորելու խնդիրները եւ հետագայում զերծ մնալու դրանց կրկնությունից:

Մենք չենք կարող մարդկության դեմ գործված ոճրագործությունների միջեւ խտրականություն դնել: Չենք կարող մի կողմից դատապարտել Սադդամ Հուսեյնին ու նրա վարչակարգին, մյուս կողմից ներել մյուս վարչակարգերին: Ճիշտ է, կատարվածը կատարված է, եւ չենք կարող վերակենդանացնել մահացածներին, բայց կարող ենք ղեկավարին պատշաճ դիրք ընդունել, ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը, անկեղծորեն խոսել դրա մասին եւ սովորեցնել մեր երեխաներին: Վստահ եմ, զոհ գնացած հայ մանուկներին դա դուր կգար», այս պարբերությամբ եզրափակում է իր հոդվածը Մայքլ Չաղմանը:

Վերջին մեկ տարում Իրանը ձերբակալել եւ արտաքսել է «Ալ Ղաիդայի» 500 մարտիկների

Իրանի տարածքում ձերբակալված «Ալ Ղաիդայի» մարտիկները կազմակերպության բարձրաստիճան ղեկավարներից չեն: Այդ մասին հայտարարել է Իրանի ԱԳՆ պաշտոնական ներկայացուցիչ Համիդ Ռզա Ասեֆին:

Նրա խոսքերով, վերջին մեկ տարում ձերբակալված եւ արտաքսված 500 ահաբեկիչներն Իրան էին թափանցել Աֆղանստանից, Պակիստանից եւ Իրաքից:

ՄԱԿ-ում Իրանի դեսպան Ջավադ Զարիֆն իր հերթին ասել է, որ մի քանի կասկածյալների ինքնությունը պարզելուց հետո Իրանը նրանց հանձնելու է Սաուդյան Արաբիայի կառավարությանը:

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ ՄԱԿ-ում Աֆղանստանի դեսպանորդ Լախդար Բրահիմիի հետ հանդիպման ժամանակ իրանցի պաշտոնյաներն ասել են, թե Իրանի տարածքում բանտարկված են «Ալ Ղաիդայի» մի քանի առաջնորդներ: Սրիստակ տան ներկայացուցիչը, սակայն, կասկածի տակ է առել նրանց բանտարկված լինելու հանգամանքը:

Ամերիկյան հետախուզության տվյալներով, հենց Իրանի տարածքում է թաքնվում «Ալ Ղաիդայի» օպերատիվ բաժնի նոր ղեկավար Սաիֆ ալ Ադելը, որն զբաղվում է ահաբեկչությունների ծրագրմամբ եւ անցկացմամբ: Ամերիկացիները կարծում են, թե հենց նա էլ կազմակերպել էր Ռիադում վերջերս տեղի ունեցած ահաբեկչությունները:

Գ. Ք.

Իրաքը չեղյալ է հայտարարել «Լուկօյլի» պայմանագիրը

Իրաքի նոր՝ ամերիկյան վարչակազմը չեղյալ է հայտարարել կամ կասեցրել է Սադդամ Հուսեյնի օրոք ռուսական եւ չինական նավթային ընկերությունների հետ կնքված 3 պայմանագրերը: Իրաքի նավթի նոր նախարար Թամիր Գադբանին վկայակոչելով BBC-ն հաղորդում է, որ ներկայումս վերանայվում են նախապատերազմյան նավթային պայմանագրերը եւ կնքվելու են նորերը:

Գադբանի խոսքերով, ռուսական «Լուկօյլ» ընկերությունն արդեն կորցրել է Արեւմտյան Կուռնայի հանքավայրը մշակելու պայմանագիրը: Չինացիներն էլ «փոխադարձ համաձայնությամբ» կասեցրել են Ալ Ահդաբի հանքավայրին առնչվող պայմանագիրը: Երրորդ պայմանագրի մասին BBC-ն ոչինչ չի ասում:

Նախարարը նշել է, որ շուտով պայմանագրեր են կնքվելու միջազգային նավթային ընկերությունների հետ: «Լուկօյլի» ներկայացուցիչը մամլո ասուլիսում հայտարարել է, թե պայմանագիրը չի կարելի անվավեր համարել, քանի որ միակողմանիորեն այն հնարավոր է խզել միայն Ժնեւի իրավարար դատարանի որոշմամբ: «Եթե մեզ խանգարեն կատարելու համաձայնագիրը, ապա մենք կդիմենք Ժնեւի դատարանին», ասել է «Լուկօյլի» ներկայացուցիչը:

ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի նախագահին ամբաստանվում է փաստաթղթերի հափշտակման մեջ

ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի նախագահ, Չեխիայի նախկին արտգործնախարար Յան Կավանն ամբաստանվում է իր երկրի ԱԳՆ արխիվից գաղտնի փաստաթղթերի հափշտակման մեջ: Չեխիայի նոր արտգործնախարար Սվոբոդան նրան մեղադրել է «ազգային շահերի ոտնահարման» մեջ: Կավանը պատասխանատու է համարվում «ԱԳՆ գաղտնի փաստաթղթերի, այդ թվում դիվանագիտական ծածկագրի եւ ՆԱՏՕ-ի նյութերի անհետացման» համար: Սվոբոդան կարգադրել է Յան Կավանի համար անմատչելի դարձնել ՄԱԿ-ում Չեխիայի ներկայացուցչության գաղտնի փաստաթղթերը: Չեխիայի վարչապետ Վլադիմիր Շպիդլան երկրի իրավապահ մարմիններից պահանջել է գործի քննություն սկսել: Ինքը՝ Կավանը, մերժել է իրեն ուղղված մեղադրանքները:

Գեղեցիկ կյանքի հեքիաթը

Վերջերս լույս է տեսել Վարդուհի Վարդերեսյանի «Իմ կյանքի հեքիաթը» գիրքը, որին շատ էինք սպասել: Այո, սպասել էինք, որովհետեւ եթե նրա մասին գրել էին շատերը եւ շատ անգամ, ապա կրկին ու կրկին անբացատրելի, սպասելի բան մնացել էր: Ու, ահա, այս գիրքը, որի տպագրությունն իրականացրել է «Մաշտոց» հրատարակչությունը, Վարդուհի Վարդերեսյանի եթե ոչ կատարյալ, ապա գոնե ամբողջական պարզմանությունն է: Հազվագյուտ լավ գրքերից մեկն է սա, որ լույս է տեսնում մեր օրերում, գրված առանց սեթեւեթանքի ու գռացեs:

2001 թ. հունվարի 1-ին Վարդուհի Վարդերեսյանն այսպիսի մի գրառում է կատարել. «Տարեմուտի խնդությունս կամաց-կամաց փոխվում է տխրության: Մի՞թե եկողներին ոչինչ չի մնալու իմ ապրած տարիներից, բացի ոչինչ չասող իմ անունից... Ի՞նչ անել, ինչպե՞ս փոխանցել եկողներին ապրածս տարիների խորհուրդը, եթե ոչ կրակը, գեթ մոխիրը... Անպատասխան մի լռություն լցվում է սիրտս, մռուռում առանց այն էլ մառ ուղեղս... Ու գրիչը թուլացած մատներիցս սահում, ընկնում է գրասեղանին...»: Արա նաեւ 15 օր հետո մի ուրիշ գրառում է արել. «Իմաստուն մարդիկ ասում են, որ անհնարինը հնարավոր դարձնելը սխրանք է, հերոսություն: Բեմում այդ ինձ երբեմն հաջողվել է: Կկարողանա՞մ արդյոք գրչով անել նույնը՝ թղթին հանձնել իմ կյանքի հեքիաթը...»:

Երբ արդեն կարդացած-վերջացրած ես լինում «Իմ կյանքի հեքիաթը» գիրքը՝ զգում ես, որ, խսկապես, այս անգամ էլ Վարդուհի Վարդերեսյանը զարմացրել է:

Հյութեղ լեզու, գրողական ջիղ, հարուստ ապրած կյանք, հզոր զգացողություններ... Այս ամենն ի մի են բերված գրքում: Գիրքն ավելի շատ խորհրդածություն է իր անցած ճանապարհի մասին, գեղագետի փիլիսոփայական խորհրդածություն, քան անձնական, անգամ թատրոնի հետ կապված դեպքերի նկարագրություն: Հանդիպում ես այնպիսի կտորների, որոնք, թեեւ՝ ծավալով փոքր, սակայն ավարտուն գեղարվեստական գործ են, փոքրիկ մի նովել:

Մեծ մոր մահվան նկարագրությունն այդպիսի կատարյալ նովելներից մեկն է, երբ փոքրիկ աղջնակն առաջին անգամ շփվում է մահվան շնչին: Այդպես է 1946 թվականի նկարագրությունը, երբ Ռումինիայից ներգաղթեց Հայաստան: Այդպես է... Բայց ի՞նչ կարիք կա թվարկելու, երբ արվեստասեր մարդը անպայման կկարդա այս գիրքը:

Սիրով գրված գիրք է, սիրով՝ բոլորի՝ իր ծանոթների, բարեկամների, խաղընկերների նկատմամբ: Կարդացեք Վարդուհի Վարդերեսյանի խոսքը Հրաչյա Ներսիսյանի, Վարդան Աճեմյանի, Մհեր Մկրտչյանի, մյուսների մասին, եւ կհասկանաք, թե որքան խորն է զգում մարդուն: Կարդացեք Վահրամ Փափազյանի վերջին բեմելի մասին պատմությունը, երբ մեծն Փափազը Մեք Գրեգոր էր, ինքը՝ Ջոնի...

Ի դեպ, Վարդուհի Վարդերեսյանի Ջոնին բեմում եղավ 17 տարի: Առաջին անգամ արտիստուհին Ջոնիի հոգով (տեսքով չասենք) բեմ բարձրացավ, երբ... 33 տարեկան էր: Մինչեւ օրս էլ բազում հիացմունք խոսքեր են ասվել այս դերակատարման մասին: Բայց արտիստուհին անչափ թանկ է գնահատում Պարույր Սեւակի տողերը, գրված 1961 թվականին. «Սունդուկյանցիների բեմադրության մեջ, իմ կարծիքով, ամենից ավելի սարոյանականը Ջոնին է: Իսկ Ջոնին սովորական կերպար չէ, այլ մի տեսակ «բանալի»... Ուստի եւ բեմադրության բերին ու բացը լրացնելու համար, ըստ իս, հարկավոր է ողջ ներկայացումը սրբագրել Ջոնիով...»:

Ժամանակին մի քանի անգամ նայել եմ Դոստոեւսկու «Ապուշի» բեմադրությունը Սունդուկյանի թատրոնում, երբ Հովակ Գալոյանի Ռոգոժինը եւ Վարդուհի Վարդերեսյանի Նաստասյա Ֆիլիպովնան կրքերի հզոր հրավառություն էին անում բեմի վրա: Ռուս մեծ արվեստագետ Միխայիլ Ուլյանովը, որի հետ զրուցելու բախտ եմ ունեցել, այս զույգի խաղն անչափ բարձր էր գնահատում: «Իմ Ռոգոժինն ավելի հզոր կլիներ, եթե կողքիս Վարդուհի Վարդերեսյանի Նաստասյա Ֆիլիպովնան լիներ»,- ասաց Ուլյանովը: Այս մասին ժամանակին գրել եմ:

Հիմա, երբ մեծ հաճույքով կարդում էի Վարդուհի Վարդերեսյանի կյանքի հեքիաթը, թվում էր, թե այս ամենն ինձ ծանոթ է ու հարազատ, անչափ ծանոթ ու հարազատ:

Ս. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՂԱՐՈՒՓՈՍԻՑ

23. Մկները կերան Ղարուփոսը

Ղարուփոսի ժողովի ընտրություններն ավարտվեցին: Ինչպես արդեն երեկ հաղորդել էինք «հավերժական ծաղիկներն ընտրված են»: Ընտրված են եւ մեծամասնականով, եւ համամասնականով: Եթե բանաստեղծություն գրեինք, ապա պիտի ասվեր. «Գարունն այնքան ծաղիկ է վառել»: Բայց, դե, հիմա ո՞վ է բանաստեղծություն կարդում: Ուստի համբերատար տանենք պատմագրի ծանր բեռը:

Եվ այսպես, 131 ծաղիկն էլ ընտրված է: Որպես մի-մի ծաղիկ, Ղարուփոսի 56 ընտրատարածքներից ամեն մեկում մեկ առանձին ծաղիկ բուսնեց եւ եւս 75 ծաղիկ՝ ծաղկեփնջերով:

Նախ խոսենք ծաղկեփնջերի մասին:

Դեռեւս ոչ վերջնական արդյունքներով 6 ծաղկեփունջ է մտել ՂԱԺՈ՝ բազմամիապետականները, արդարները, «Կարգին Ղարուփոսը», դաշնակահարները, միաբանները եւ որքան էլ տարօրինակ ու անսպասելի է՝ ՄԱԿ-ը: Այս առիթով ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Քոֆի Անանը ջերմորեն շնորհավորեց Ղարուփոսի ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Արսեն Գուգունցին եւ հայտնեց իր աջակցությունը: Ղարուփոսում անչափ մեծ շփոթություն է հասկապես այս առիթով, եւ բերմուդյան եռանկյունու գաղտնիքներն ուսումնասիրող գիտնականներն այժմ փորձում են լուծել այս հանելուկը: Սակայն պետք չէ հայտնագործություններ անել այս ուղղությամբ, որովհետեւ մեր խորին համոզմամբ Գուգունցի հաղթանակը պայմանավորված է նրա բարեգործական գործունեությամբ: Հիմա Ղարուփոսի բոլոր նկարիչները, գրողները, երաժիշտները եւ թատրոնի տնօրենը հերթի են կանգնել ՄԱԿ մտնելու համար, որպեսզի խնդրեն. «Քեռի, ինձ 5 լումա կտա՞ս...»:

Այս վերջի ճակատագիրն արդեն պարզ է: Բայց Ղարուփոսի որոշ կուսակցություններ իրենց հույսը չեն կորցրել: Օրինակ՝ ԴՐՈՊԵՆ, որը, էն ա, քիչ է մնացել ՂԱԺՈ մտնի: Գուցե եւ մտնի՝ ի՞նչ կա որ. «Ինչով ասես սատանան կարող է կատակ անել», ասում են Մոզամբիկում: Հեշտությամբ կարելի է ֆլեպբերիկների մի փոքր հասկացում էլ անել նրա պարագայում:

Առավել հետաքրքիր ծաղկեփունջ է կազմվել հաս-հաս ծաղիկներից: Ճիշտ է, այս անգամ հավերժական ծաղիկներից մեկի՝ Հովսաթուշան Ռուբոյի ճանապարհը փակեց Բամբուկ Հարուբը, բայց ինչ պակաս գեղեցիկ բույս է բամբուկը:

Որոշ ծաղիկներ իրենց հարցը լուծել էին էն գլխից: Այս անգամ ՂԱԺՈ-ի պատգամավորի աթոռին նստելու են Ջրաղացյան Լեւոնը, շախմատիստ, հաշվապահ-ուստա եւ էթիկային սիրահար Սամվել Լիմինդրիչը, տաժանելի պատգամավոր Կարեն Սարգսիչը, որը զբաղվում է ժողովրդական պատգամավորների գեղագիտական դաստիարակությամբ:

ՂԱԺՈ-ի փափուկ աթոռներին նստելու եւ ամենատարբեր կոճակներ սեղմելու իրավունք են ձեռք բերել Գերմանացի Ռուբոն, Պեխավոր Սանուկը (որը ջախջախիչ պարտության մատնեց ինչպես դաշնակահարներին, այնպես էլ վայրենավարներին), երեք Հակոբյանները (որոնցից երկուսը Ղարուփոսին հայտնի են որպես Ճոյս եւ Լեդի):

Մեր ապագա ՂԱԺՈ-ն անկասկած օրինաստեղծ լայն գործունեություն կծավալի շուկաների ուղղությամբ, որովհետեւ Ղարուփոսի երկու խոշոր շուկայատերերը՝ Գոգո Խաչատուրը եւ ատաման Բունդարն այնտեղ են՝ ՂԱԺՈ-ում:

Այժմ ՂԱԺՈ-ում էլ կարելի է ծննդյան օրեր նշել, կնունքներ եւ հարսանիքներ անել, որովհետեւ կրկին ընտրվել է Ակո Սանվելը: Օղին ու գինին անպակաս կլինի: Անպակաս կլինի նաեւ կաքն ու կաքնասերը, որովհետեւ այլեւս ՂԱԺՈ-ի պատգամավոր է մեր Գագոն:

(Ղարուփոսի ժողովուրդը շատ է սիրում իր 131 ընտրյալներին եւ նրանց մտերմաբար դիմում է նաեւ մականուններով: Իրենք էլ չեն վիրավորվում, որովհետեւ սիրում են ղարուփոսցիներին: Ու ահա այսպես, իրար սիրելով, իրար ներելով ապրում ենք Ղարուփոսում: Հա, էսպես էլ ապրում ենք):

Ավարտված ընտրությունների արդյունքները լայնորեն քննարկվում են ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան հեղինակավոր դիտորդների կողմից:

Բունդարինեկեի խորհրդարանական վեհաժողովի առաքելության ղեկավար լորդ Կաքնասեր Մոնսրոնը ասաց, որ ընտրակեղծիքներ են կատարվել Ղարուփոսի ընտրական տեղամասերում: «Դա վատ է, բավական վատ, ասաց լորդը: Ձեր ընտրությունները չեն համապատասխանում միջազգային չափանիշներին»: Լորդը «միջազգային չափանիշ» ասելով հավանաբար նկատի ուներ ընտրությունները Թուրքմենիստանում, ուր իրենց բաշուն թուրքմենիստանցիներն ընտրում են ծայների 99,999 տոկոսով կամ նախկին Չարուփոսում, երբ ամեն ինչ ընտրվում էր ուղիղ 100 տոկոսով:

– Ուշադրություն մի դարձրեք լորդի ասածներին,– ղարուփոսցիներին հանգստացրին ֆրանսերենի ուսուցչուհի Լիլիթը եւ Մարտիկ Արան,– որովհետեւ դրանք էֆեռային կամ էզոթերիկ մտածողության արդյունք են:

Մենք, իհարկե, ուշադրություն չենք դարձնում, որովհետեւ մերն ուրիշ է: Այսպես ընտրել ենք, այսպես էլ կընտրենք: Լորդ չէ, դոցենտ էլ գա, ոչինչ չենք փոխելու: Գոմեշ մի կիդանք, մեղա Աստծո չենք ասի:

Ընտրությունների վերջնական գնահատականը, իհարկե, տվեց Հայրապետիչը, որն ասաց.

– Ես կարծում եմ, որ սրանք վերջին ընտրություններն են, որոնք այսպես անցան, որովհետեւ իշխանությունն ինքնին պետք է առողջանա եւ ծերբազատվի հեղինակություններից, այս փոքր օղակներից, որոնք այսօր մեկ-մեկ ինքնուրույն են, շատ ինքնուրույն եւ համարձակ: Եկեք մտածենք, որ, այո, ինչու չէ, յուրաքանչյուր զարգացած պետության հետ պետք է մրցակցենք:

Ասված կա, անչափ իմաստուն խոսք է:

Իհարկե, այս ընտրությունների արդյունքները դեռ երկար կքննարկվեն Ղարուփոսում: Սակայն բոլորի համար էլ պարզ է, որ եղավ այն, ինչ պիտի լիներ: Մուկն արեց իր գործը: Մուկը, դե գիտեք, ով է: Ոչ թե Ղարուփոսին, այլ աշխարհին է հայտնի: Նկարիչների հրամանատարն է: Հրամայում է, եւ վերջիններս, ինչքան հրամայված է, այնքան ֆլեպբերիկ են լցնում բաց եւ բափանցիկ տուփերը: Ո՞վ պիտի խոսի: Եթե անգամ մեկն էլ համարձակվի հակառակվել կամ բողոքել՝ անհետ, անհասցե կկորչի: Մի տկլոր Տարզան միշտ էլ կգտնվի: Այսպես եղել է, այսպես կլինի:

– Չարությունը մտել է մեր մեջ, չարությունն ուտում է մեզ,– ասաց վարժապետ Սերգոն:– Ու էս բոլոր խոսքերն ավելորդ են, որովհետեւ եթե պիտի մկները մնան Ղարուփոսում, եթե շարունակեն այսպես բացահայտ ուտել Ղարուփոսի ցորենը, ապա Ղարուփոսը կավերվի:

Գուցե այս անգա՞մ լսենք այս խոսքերը, գուցե ուշքի գանք ու մտածենք մեր վաղվա մասին:

ՂԱԺՈ-ի ընտրությունների նախնական արդյունքները մեկնաբանեց

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

«Կերամիկա» ՍՊ ընկերությունն աշխատանքի է հրավիրում բարձրագույն կրթությամբ, 30-50 տարեկան ջերմոտեխնիկ-նախագծողների: Աշխատանքային փորձը պարտադիր է: Հեռ. 61-04-51

Պատրաստվում եք ճամփորդությա՞ն
Չմոռանաք վերցնել...

Անձնագիր

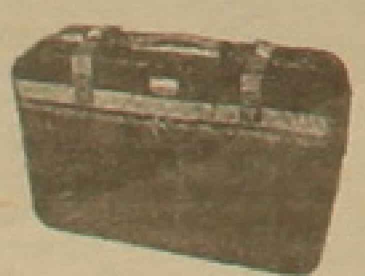

Ճամպրուկ

HSBC Բանկի
Կրեդիտ քարտ

HSBC
Ձեր բանկն ամբողջ աշխարհում

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ, 2003

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ջինիշյան Հիշատակի Հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ «Գյուղական համայնքի զարգացում» ծրագրի իրականացման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպությունները, որոնք կգործեն ի շահ ամբողջ համայնքի:

Մրցույթի ընթացքում հաղթող երեք նախագծերից յուրաքանչյուրը կֆինանսավորվի մինչեւ 10 000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի չափով:

Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու համար դիմել ՋՀՀ գրասենյակ 2003թ. հունիսի 2- 13-ը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11:00-13:00 հետեւյալ հասցեով՝

ք.Երեւան, Աբովյան փ 34, բն 5
հեռ. 54-44-17, 54-44-18

Հայտարարություն

Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի հայաստանյան Կլոր սեղանի գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ վարկային ծրագրերի պատասխանատուի թափուր տեղի համար:

Թեկնածուն պետք է ունենա՝

➢ Բարձրագույն կրթություն.
➢ Առնվազն 3 տարվա աշխատանքային փորձ վարկավորման ոլորտում:

Լավ տիրապետի՝

➢ Հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներին
➢ Համակարգչային MS Access, Excel, Word ծրագրերին:

Ցանկացողները պետք է դիմումը, ինքնակենսագրությունը եւ կադրերի հաշվառման թերթիկը ներկայացնեն Կլոր սեղանի գրասենյակ մինչեւ ս. թ. հունիսի 3-ը: Գրասենյակի աշխատանքային ժամերը՝ 9–17-ը, հասցեն՝ ք. Վաղարշապատ, Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածին:

«Միկա»–«Բանանց»՝ 1–0 (0–0)

Մրցավար՝ Կարեն Նալբանդյան:

«Միկա»-Ֆելիքս Հակոբյան, Վարդան Հովհաննիսյան, Արմեն Պետիկյան, Մարատ Մկրտչյան, Արկադի Դոխոյան, Անատոլի Յակուշեւ (Կարեն Եղիազարյան, 65), Վահրամ Լոբյան, Դավիթ Գրիգորյան, Արտյոմ Ադամյան, Արտաշես Ադամյան (Արթուր Ասոյան, 89), Արամ Ոսկանյան:

«Բանանց»-Դմիտրի Վորոբյով, Կարեն Սիմոնյան, Հովհաննես Դեմիրճյան, Արարատ Առաքելյան, Աշոտ Գրիգորյան, Սուրեն Սարգսյան (Հայկ Գեւորգյան, 83), Ռոմեո Ջենեբյան, Սերգեյ Առաքելյան, Արամ Հակոբյան (Արամ Սարգսյան, 87), Արա Հակոբյան, Վահե Դավթյան (Ֆելիքս Խոջոյան, 71):

Գոլը խփեց Արմեն Պետիկյանը (87):

Զգուշացվեցին Դեմիրճյանը, Արամ Հակոբյանը, Արտաշես Ադամյանը, Լոբյանը:

Հրաշալի գոլ անհրապույր խաղում

«Միկան» ՀՀ եռակի գավաթակիր

Անկեղծ ասած, գավաթի խաղարկության հերթական եզրափակիչն աչքի չընկավ դիտարժան խաղով: Եվ դրանում մեղավոր էին երկու թիմերի խաղացողներն էլ, որոնք հատկապես առաջին խաղակեսում աչքի չընկան մտածված գործողություններով, գոլային սուր պահերով: Խաղասկզբում ավելի ակտիվ էին «Բանանցի» ֆուտբոլիստները: Առջեւի գծում հիմնականում գործում էին Հակոբյան եղբայրները, սակայն համապատասխան աջակցություն չստանալով կիսապաշտպաններից, նրանք չկարողացան լրջորեն սպառնալ մրցակցի դարպասին: Ճիշտ է, Արամ Հակոբյանը երկու անգամ հայտնվեց հարվածային դիրքում, սակայն դարպասապահ Ֆելիքս Հակոբյանը նրա ոտքերի առջեւից վերցրեց գնդակը:

«Միկան» հիմնական շեշտը դրել էր հակագրոհների վրա՝ մեծ ուժեր կենտրոնացնելով սեփական կիսադաշտում: Չնայած դրան, առաջին խաղակեսում «Միկան» գոլային երկու պահ ստեղծեց մրցակցի դարպասին եւ կարող էր բացել հաշիվը: 21-րդ րոպեին Մարատ Մկրտչյանը ճշգրիտ փոխանցումով հարվածի դուրս բերեց Արտյոմ Ադամյանին, սակայն վերջինիս հարվածը թույլ էր եւ դարպասապահը հանգիստ որսաց գնդակը: 44-րդ րոպեին կրկին հարվածային դիրքում էր հայտնվել Արտյոմ Ադամյանը, սակայն չգիտես ինչու, հարվածի փոխարեն նախընտրեց գնդակը փոխանցել Ոսկանյանին՝ կորցնելով գոլային հարմար պահը:

Ընդմիջումից հետո խաղի տեմպը մի փոքր արագացավ: «Միկան» բավական ակտիվացրեց հարձակողական գործողությունները, իսկ ահա «Բանանցը» մեծ ուժերով նահանջեց սեփական կիսադաշտ՝ առջեւի գծում թողնելով միայն Հակոբյան եղբայրներին՝ կրկին առանց անհրաժեշտ աջակցության: 58-րդ րոպեին գնդակը հրաշքով չհայտնվեց «Բանանցի» դարպասում: Արտաշես Ադամյան-Արամ Ոսկանյան-Արտյոմ Ադամյան եռաքայլ կոմբինացիայից հետո վերջինս դարպասապահի հետ պայքարում մոտ տարածությունից չկարողացավ գրավել դարպասը: Իսկ 67-րդ րոպեին ստեղծվեց այս հանդիպման գոլային ամենառեալ պահը: «Միկայի» հերթական գրոհն ավարտվեց տուգանային հրապարակ բարձրից կատարված փոխանցումով: Վորոբյովը դարպասից դուրս գալով սխալվեց, հետեւեց սուր անկյան տակ Մարատ Մկրտչյանի հարվածը, բայց «Բանանցին» անխուսափելի գոլից փրկեց պաշտպան Աշոտ Գրիգորյանը, որը հասցրել էր տեղ զբաղեցնել դարպասում: «Բանանցը» երկրորդ խաղակեսում այդպես էլ չկարողացավ գեթ մեկ վտանգավոր պահ ստեղծել մրցակցի դարպասին՝ հիմնականում մտահոգված լինելով թիկունքի պաշտպանությամբ: Իսկ «Միկան» շարունակում էր դարպասը գրավելու ուղիներ փնտրել: Հանդիպման նման ընթացքից կարելի էր ենթադրել, որ խաղի ելքը հնարավոր է որոշեր միակ գոլը: Եվ այն կայացավ: 87-րդ րոպեին «Միկայի» ավագ Արմեն Պետիկյանը տուգանային հրաշալի հարվածով հաղթական վերջակետ դրեց դիտարժանությամբ աչքի չընկած վճռորոշ այս հանդիպմանը: Իրոք, այդ գնդակը դարձավ հանդիպման զարդը:

Եվ այսպես, Աշտարակի «Միկան» իր պատմության մեջ երրորդ անգամ նվաճեց հանրապետության գավաթը, որի առթիվ շնորհավորում ենք ակումբի ղեկավարությանը, թիմի մարզիչներին ու ֆուտբոլիստներին: Հատկանշական է, որ «Միկան» պատվավոր մրցանակի բոլոր երեք եզրափակիչներում էլ հաջողության է հասել՝ հաստատելով գավաթային թիմ լինելու համբավը: Խաղից հետո «Միկայի» ավագ Արմեն Պետիկյանին գավաթը հանձնեց ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանը: «Միկան», իրոք, արժանի էր հաղթանակի: Եվ հասկանալ կարելի է թիմի մարզիչ Սուրեն Բարսեղյանի բերկրանքը հաղթանակի կապակցությամբ, քանի որ նա Հայաստանում իր մարզչական գործունեության ընթացքում առաջին լուրջ հաջողությանը հասավ:

Պրոտասովի չեմպիոնական նորամուտը

Դնեպրոպետրովսկի «Դնեպրի» եւ Կիեւի «Դինամոյի» նախկին ֆուտբոլիստ Օլեգ Պրոտասովի նորամուտը «Օլիմպիակոսի» գլխավոր մարզչի պաշտոնում հաջողությամբ պսակվեց: Հունաստանի առաջնության ավարտական խաղում հյուրընկալվելիս 5–1 հաշվով հաղթելով «Քսանթիին», «Օլիմպիակոսը» 30 հանդիպումներում վաստակեց 70 միավոր եւ 7-րդ տարին անընդմեջ նվաճեց չեմպիոնի տիտղոսը, ինչը յուրօրինակ ռեկորդ է: Նույնքան միավոր վաստակեց նաեւ «Պանաթինաիկոսը», որը հաղթեց «Ակրատիտոսին» (3–1): Սակայն անձնական հանդիպումների հաշվարկով նախապատվությունը տրվեց «Օլիմպիակոսին»: Այսպիսով, 2 առաջատարները հանդես կգան չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարում, իսկ բրոնզե մրցանակակիր ԱԵԿ-ը կմեկնարկի որակավորման 3-րդ փուլից:

«Լիվերպուլը» ֆուտբոլային տաղանդներ է որոնում

Ֆուտբոլի Անգլիայի առաջնությունը դեռ նոր է ավարտվել, սակայն արդեն «Լիվերպուլի» ղեկավարությունը մտածում է հաջորդ մրցաշրջանում կազմն ամրապնդելու մասին: Գլխավոր մարզիչ Ժերար Ուլյեին 30 մլն եվրո է հատկացվել 5 ֆուտբոլիստ գնելու նպատակով: «Լիվերպուլը» հետաքրքրվում է ֆրանսիական «Օսերի» խաղացողներ Ջիբրիլ Սիսեով եւ Ժան Ալեն Բումսոնով, անգլիական «Ֆուլհեմի» ֆուտբոլիստներ Ստիվ Ֆինանով ու Ստիդ Մալբրանկով, ինչպես նաեւ «Բլեքբյոռնի» աստղ Դամյեն Դաֆով: Ուլյեն հայտարարել է, որ թիմին անհրաժեշտ են հեռանկարային ֆուտբոլիստներ կազմն ուժեղացնելու համար: Թիմին հարկավոր են քիչ թվով, բայց տաղանդավոր ֆուտբոլիստներ: «Լիվերպուլին» առաջին հերթին անհրաժեշտ է դիպուկահարի հատկանիշներով օժտված հարձակողանիշներով օժտված հարձակողական կիսապաշտպան, բացի այդ, թիմը լավ պաշտպանի կարիք ունի: Ստեֆան Անշոն, որը ողջ մրցաշրջանում հանդես չեկավ, հավանաբար չկարողանա օգտակար լինել «Լիվերպուլին»: Ճիշտ է, Ջիմի Տրաորեն զբաղեցնում է մարզաձի վիճակում է, սակայն մարզիչները չեն ցանկանում նրան շատ ծանրաբեռնել:

Հայ ըմբիշների հարուստ ավարը

Բելգրադում ավարտված հունահռոմեական ըմբշամարտի Եվրոպայի հերթական առաջնությունում բավական հաջող ելույթներ ունեցան հայ ըմբիշները՝ նվաճելով մեկ ոսկե եւ չորս արծաթե մեդալ: Ճիշտ է, մրցանակակիր դարձած հայ մարզիկներից միայն արծաթե մեդալակիրներ Ռոման Ամոյանն (55 կգ) ու Լեւոն Գեղամյանն (84 կգ) են հանդես գալիս Հայաստանի դրոշի ներքո: Աշխարհի եւ Եվրոպայի երիտասարդների չեմպիոն Ռոման Ամոյանը հասավ մինչեւ եզրափակիչ, որտեղ 5–8 հաշվով պարտվեց փորձառու ռումինացի ըմբիշ, 32-ամյա Մարիան Սանդուին: Լեւոն Գեղամյանն էլ վճռորոշ գոտեմարտը տանուլ տվեց ռուսաստանցի Միշինին:

Ինչ վերաբերում է չեմպիոնի տիտղոսին, ապա այն նվաճեց օլիմպիական խաղերի կրկնակի չեմպիոն, աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնությունների բազմակի մրցանակակիր, վերջին տարիներին Բուլղարիայում բնակվող Արմեն Նազարյանը: Հետաքրքրական է, որ նա քառորդ եզրափակիչում պայքարից դուրս էր մղել 60 կգ քաշային հայաստանցի ըմբիշ Կարեն Մնացականյանին, իսկ եզրափակիչում հաղթել էր Ուկրաինան ներկայացնող Սուրեն Գեւորգյանին (10–0): Ուկրաինայում բնակվող Արմեն Վարդանյանն էլ (66 կգ) եզրափակիչում պարտվեց թուրք Էրօղլուց: Թիմային հաշվարկով ՀՀ հավաքականը 7-րդն էր: Իսկ հաղթող ճանաչվեց Ռուսաստանի ընտրանին (2-ական ոսկե եւ բրոնզե մեդալ):

Շախմատիստները սկսում են մրցավեճը

Մայիսի 29-ին Ստամբուլում մեկնարկում են շախմատի տղամարդկանց եւ կանանց Եվրոպայի անհատական առաջնությունները: Հայաստանի շախմատիստներից առաջնության պարգեւները կվիճարկեն Ռաֆայել Վահանյանը, Սմբատ Լպուտյանը, Լեւոն Արոնյանը, Գաբրիել Սարգսյանը, Կարեն Ասրյանը, Աշոտ Անաստասյանը, Արտաշես Մինասյանը, Լիլիթ Մկրտչյանը, Էլինա Դանիելյանը, Լիլիթ Գալոյանն ու Գոհար Հլղաթյանը: Տղամարդկանց մրցաշարում կխաղացվի 13 տուր եւ կխաղարկվի աշխարհի առաջնության 39 ուղեգիր, իսկ կանայք 17 ուղեգրերի տերերին կորոշեն 11 տուրերի ընթացքում:

Սոկոլովի դիրքն անսասան է

Սարաեւոյի շախմատի մրցաշարի հերթական 2 տուրերը չսասանեցին առաջատարի՝ Իվան Սոկոլովի դիրքերը: Ոչ-ոքի ավարտելով Բարեեւի եւ Մովսիսյանի հետ անցկացրած պարտիաները, Սոկոլովը 6 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Մովսիսյանը խաղաղ դաշն կնքեց նաեւ Կոժուլի հետ եւ 5 միավորով Շիրովի հետ բաժանում է 3–4-րդ տեղերը: Առաջատարին ընդհուպ մոտեցավ Կասիմջանովը (5,5 միավոր), որը նախ ոչ-ոքի խաղաց Դամլյանովիչի հետ, ապա հաղթեց Կոժուլին:

Կիեւի «Դինամոն» Ուկրաինայի գավաթակիր

Կիեւի «Դինամոն» նվաճեց Ուկրաինայի գավաթը՝ եզրափակիչ խաղում հաղթելով երկրի չեմպիոն Դոնեցկի «Շախտյորին» (2–1): Հաշիվը 18-րդ րոպեին բացեց «Շախտյորի» հարձակվող Վորոբեյը: 56-րդ րոպեին Խացկեւիչը վերականգնեց հավասարակշռությունը: Դինամոյականներին հաղթանակ պարգեւեց ավելացված ժամանակում բրազիլացի Դիոգո Ռինկոնի խփած գոլը: Հետաքրքրական է, որ սա այս մրցաշրջանում մրցակիցների 3-րդ հանդիպումն էր, եւ բոլոր խաղերում էլ հաջողությունն ուղեկցել է «Դինամոյին»:

Կապանի քաղաքապետարանը 30.06.2003 թ. կազմակերպում է մրցույթ Կապանի Ռ. Մելիքյան փ. 150 քմ հողամասը վարձակալությամբ տրամադրելու համար: Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 25.06.2003 թ. պետք է ներկայացնեն մրցույթի մասնակցության հայտ, ընկերության (անձը հաստատող) փաստաթղթեր, մասնակցության համար վճարի անդորրագիր:

Տեղեկությունների համար դիմել քաղաքապետարան, մրցութային հանձնաժողովին, հեռ.՝ 65 8 52:

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՁԵԶ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ

Գեներատորների եւ մեքենաների աճուրդին (փակ ծրարներով): Աճուրդը տեղի կունենա մայիսի 31-ին, ժամը 10:00-14:00, դեսպանատան պահեստում, որը գտնվում է Արարատյան 90 հասցեում (մուտքը Շահվերդյան փողոցից):

Ապրանքները կարող եք զննել աճուրդի վայրում մայիսի 31-ին, ժամը 10:00-14:00: Ապրանքները կվաճառվեն «այնպես, ինչպես կան» (դեսպանատունը պատասխանատվություն չի կրում ապրանքների որակի համար):

Անձինք, ովքեր գնումներ անելիս ազատված չեն հարկերից եւ մաքսավճարներից, պատասխանատու են իրենց հարկային եւ մաքսային վճարումների համար հայկական պետական համապատասխան մարմիններին:

Աճուրդի հետ կապված տեղեկությունների համար զանգահարել՝

Ռոբերտ Քրուկ 09 430 815
Արտաշես Չոմոյան 09 404 382

AMERICAN EMBASSY, YEREVAN
INVITES YOU TO PARTICIPATE

In **Auction (closed bid)** of vehicles and generators. The sale will be conducted in the Embassy Warehouse, at 90 Araratian str., Charbakh district (The entry is from Sahverdyan street), on May 31, 2003, 10 a.m. until 2:00 p.m. local time.

The inspection of items may be done at the sale site on Saturday, May 31, 2003, from 10:00 AM_2:00 PM local time. The lots will be sold "as is, where is" **(the U. S. Embassy will not guarantee the quality of the merchandise).**

Individuals/Physical entities, who are not entitled to receive duty-free purchases will be responsible for payment of all taxes and customs fees to the appropriate Armenian authorities.

Contact persons for auction are:

Robert Crook: **phone 09 430 815**
Artashes Chomoyan: **phone 09 404 382**

ՏՐԱՆՍՖԵՐ

Սիմենը կփոխարինի Շմեյխելին

Անգլիացի անվանի դարպասապահ Դեւիդ Սիմենը հնարավոր է հաջորդ մրցաշրջանում հանդես գա «Մանչեսթր սիթիում»: Վերջինիս գլխավոր մարզիչ Քեւին Քիգանը հետաքրքրվում է դարպասապահով եւ առաջարկել է նրան տեղափոխվել իր գլխավորած ակումբը: Ինչպես հայտնի է, «Արսենալը» մտադիր չէ հաջորդ մրցաշրջանում էլ օգտվել անվանի դարպասապահի ծառայություններից: Իսկ պահեստային դարպասապահի կամ դարպասապահների մարզչի դերը Սիմենի սրտովը չէ: Նա մտադիր չէ ավարտել ելույթները մեծ ֆուտբոլում, ուստի մեծ ոգեւորությամբ է ընդունել հրավերը: Այնպես որ, շատ հավանական է Սիմենը «Մանչեսթր սիթիում» փոխարինի մեկ այլ հանրահայտ դարպասապահի՝ դանիացի Պետեր Շմեյխելին, որը հրաժեշտ է տվել ֆուտբոլին:

«ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ» ԲԲԸ

www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բոլոր մասնաճյուղերում տրամադրվում են ոսկու գրավադրմամբ վարկեր, գրավադրվող ոսկու մինչեւ 100% չափով. 15 րոպեի ընթացքում:

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ վաճառում է իր սեփականությունը հանդիսացող հետեւյալ անշարժ գույքը

Հ/Հ	Գտնվման հասցե (վայրը)
1.	ք.Երեւան, Քանաքեռ,1 նրբ. 35 տուն 2 հարկանի առանձնատուն 140 քմ մակերեսով, 600 քմ հողամաս
2.	ք.Երեւան, Մ.Գորկու փող. 43 2 հարկանի առանձնատուն 0.0253 հա հողամաս, 250 քմ մակերեսով
3.	ք.Երեւան, Նուբարաշենի 2/1 (կից խանութ) 0.0206 հա հողամաս, 88.41 քմ մակերեսով
4.	ք.Ջերմուկ, Առողջարան, 10 հարկանի, (կիսակառույց), 20200 քմ մակերեսով, 2 հա տարածքով
5.	ք. Գավառ, «Մարք» ԲԲԸ մեխանիկական գործարան
6.	ք. Ծաղկաձոր, մանկական ճամբար (կիսակառույց) 1900 քմ մակերեսով, 2 հա հողամասով
7.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Ցամաքասար, վարելահող
8.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Արուճ, առանձնատուն
9.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Սուսեր, բնակելի տուն
10.	Ալավերդի, Սանահին, առանձնատուն
11.	ք. Հրազդան, առանձնատուն
12.	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Ձորաքար, առանձնատուն
13.	Արմավիրի մարզ, Բաղրամյան ավան, բնակելի տուն
14.	ք. Դիլիջան, բնակելի տուն
15.	Արարատի մարզ, գյուղ Լուսառատ, բնակելի տուն
16.	Արարատի մարզ, գյուղ Ներքին Դվին, հողամաս
17.	Օգտագործված գյուղմեքենաներ
18.	Կոտայքի մարզ, գյուղ Ձորաղբյուր. Կիսակառույց շինություն 340 քմ տարածքով, 0.5 հա հողամասով: Հարմար է ռեստորանի կամ կացինոյի համար:
19.	Քաղաք Կապան, Բաղրամյան 6/81, չորս սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը 72.4քմ)
20.	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Ձորաքար, երկհարկանի առանձնատուն, տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցով
21.	Քաղաք Հրազդան, Նոյեմբերյան փող. 36, ութ սենյականոց, երկհարկանի առանձնատուն (ընդ. մակերեսը 319.71քմ)
22.	Քաղաք Արթիկ, Տեր-Գաբրիելյան փող. 18, վեց սենյականոց երկհարկանի առանձնատուն (ընդ. մակերեսը 115.9քմ)
23.	Քաղաք Վայք, Շահումյան փող. 8/36, հինգ սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը 153.1քմ)
24.	Քաղաք Ալավերդի Սանահին թաղամաս տուն 117, երկու սենյականոց առանձնատուն (ընդ. մակերեսը 161քմ)
25.	Քաղաք Վարդենիս, Երեւանյան փող. 71, մեկ հարկանի առանձնատուն, կիսանկուղով եւ 1800քմ հողամասով (ընդ. մակերեսը 384.1 քմ)
26.	Քաղաք Ստեփանավան, Երիտասարդական փող. 11, երկ հարկանի առանձնատուն տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը 246քմ)
27.	Արմավիրի մարզ, գյուղ Աղավնատուն, մեկ հարկանի առանձնատուն 1900քմ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը 271.5քմ)
28.	Քաղաք Չարենցավան, երկրորդ միկրո, առաջին թաղամաս շենք 7, բն.3, երեք սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը 77.2քմ)
29.	Քաղաք Աշտարակ, Քասախի 2Ա, յոթ սենյականոց, մեկ հարկանի առանձնատուն, կիսանկուղով, տնամերձ հողամասով (ընդ. մակերեսը 305.4քմ)
30.	Արարատի մարզ, գյուղ Արեւաբույր, յոթ սենյականոց երկհարկանի առանձնատուն, տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը 200քմ)
31.	Տիգրան Մեծի 65Ա վարչական շենք (ընդ. մակերեսը 2325 քմ), 0.3 հա հողամասով, օժանդակ շինություններով (ընդ. մակերեսը 785 քմ)
32.	Եղվարդի համակցված կերերի գործարան

Գույքի արժեքը կարելի է վճարել ինչպես ամբողջությամբ, այնպես էլ մաս-մաս

Առաջարկով շահագրգիռ անձինք եւ կազմակերպությունները կարող են դիմել Հայագրոբանկ ԲԲԸ (Երեւան, Խորենացի 7ա)

Հեռ. 53-86-72, 53-58-32

ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ ԲԲԸ 5000 ԱՄՆ ԴՈԼԱՐ ԵՎ ԱՎԵԼԻ ԿԱՆԽԻԿ ՄՈՒՏՔԱԳՐՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՒՄ Է ԱՆՎՃԱՐ

❖ Աննախադեպ առաջարկ

Դրամական փոխանցումներ իրականացնող հաճախորդներին առավել բարենպաստ պայմաններ առաջարկելու նպատակով 2002թ. հուլիսի 01-ից «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ ոչ միայն բավականաչափ իջեցրել է դրամական փոխանցումներից գանձվող միջնորդավճարները, այլ նաեւ ներդրել է փոխանցումներն իրականացնելու անվճար տարբերակ, որի էությունը կայանում է նրանում, որ բոլոր ֆիզիկական կամ իրավաբանական այն անձինք, ովքեր «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ միջոցով կփոխանցեն 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումար, փոխանցումը կիրականացնեն անվճար: Պետք է նշել, որ վերը նշվածը վերաբերում է միայն կանխիկ մուտքագրված 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումարների փոխանցմանը:

AGRO-UNISTREAM EXPRESS

«Հայագրոբանկի» մասնաճյուղերում իրականացվող դրամական փոխանցումներին ավելացել է եւս մեկը՝ AGRO-UNISTREAM EXPRESS համակարգը: Այս համակարգով կարելի է փոխանցումներ իրականացնել ՌԴ մայրաքաղաքից դեպի Հայաստանի ցանկացած շրջան, բացառությամբ՝ Երեւան: Փոխանցումներն իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով, առանց հաշիվ բացելու: Նշված համակարգով փոխանցումներ կարելի է իրականացնել «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերից, բացառությամբ Երեւան քաղաքի մասնաճյուղերի: Փոխանցման համար (անկախ գումարի չափից) վճարվում է գումարի 1 տոկոսը:

AGRO-AR-EXPRESS

Դրամական փոխանցումների այս համակարգի առավելությունն այն է, որ ծրագրի մեջ ներգրավված են «Հայագրոբանկի», «ԱՌԷԿՍԻՄԲԱՆԿԻ» եւ ռուսաստանյան «ԻՄՊԵԿՍԲԱՆԿԻ» բազմաթիվ մասնաճյուղեր ու բաժանմունքներ (հաճախորդների սպասարկման մոտ 100 կետ), ինչը հնարավորություն է տալիս դրամական փոխանցումներ իրականացնել Ռուսաստանի ցանկացած քաղաքից Հայաստանի ամենահեռավոր շրջաններ: Փոխանցումները կատարվում են ԱՄՆ դոլարով, անձնագրային տվյալների հիման վրա, առանց հաշիվ բացելու: Անխափան գործող լայնածավալ ցանցը հնարավորություն է ընձեռում AGRO-AR-EXPRESS դրամական փոխանցումների ծրագրում ընդգրկված մասնաճյուղերի ու բաժանմունքների միջոցով Հայաստանից Ռուսաստան եւ հակառակ ուղղությամբ փոխանցումներ կատարել ցածր գներով:

AGRO-AR-EXPRESS համակարգում ընդգրկված են «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերը, բացառությամբ՝ Երեւանի:

ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿԸ	ՍԱԿԱԳՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔՆԵՐ	
AGRO-AR-EXPRESS ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
1 Փոխանցում ՌԴ-ՀՀ ուղղությամբ	-	1%
2 Փոխանցում ՀՀ-ՌԴ ուղղությամբ	-	0,75%

Ուշադրություն

Հայագրոբանկ ԲԲԸ վաճառում է

1. Բանկոմատներ (NCR5684 8Mb RAM, պրոցեսոր՝ 486 եւ NCR5670 8Mb, պրոցեսոր՝ 386)
2. POS տերմինալներ («VERY FONE», TRANZ 460)
3. Պլաստիկ քարտերի անհատականացման սարք՝ Embosser (DATA CARD, Model 280)
4. Պլաստիկ քարտերի վրա գունավոր գրաֆիկ պատկերներ տպելու սարք՝ Image Card Express (DATA CARD)

Առաջարկով շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են դիմել Հայագրոբանկ ԲԲԸ գլխամասային գրասենյակ՝ Երեւան, Խորենացի 7ա: Հեռախոս՝ 532732

Հայագրոբանկի համակարգում 2003թ. ապրիլի 3-ից

ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների համար, կապված տոկոսների վճարման հաճախականությունից, արժույթի տեսակից եւ ավանդի գումարի մեծությունից, գործում են հետեւյալ տարեկան տոկոսադրույքները՝

Ֆիզիկական անձանց համար

30 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
	4.0	3.0

31 - 60 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	4.5	3.5
Ժամկետի վերջում	5.0	4.0

61 - 90 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	5.5	4.5
Ժամկետի վերջում	6.0	5.0

91 - 180 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	6.5	5.5
Ժամկետի վերջում	7.0	6.0

181 - 360 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	7.5	5.0
Ժամկետի վերջում	8.0	5.5

Ժամկետային ավանդների գումարի նվազագույն չափը սահմանվում է՝

- 50.000 ՀՀ դրամ
- 100 ԱՄՆ դոլար

Ընդ որում՝

- 50.0 միլիոն ՀՀ դրամ եւ ավել գումարի
- 100.0 հազար ԱՄՆ դոլար եւ ավել գումարի

ժամկետային ավանդների ընդունումը եւ տոկոսադրույքների սահմանումը իրականացվում է յուրաքանչյուր առանձին դեպքում համաձայնեցնելով Վարչության Նախագահի հետ:

Ցպահանջ ավանդների ընդունման համար սահմանված է տարեկան 3% տոկոսադրույք:

Իրավաբանական անձանց համար

30 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
	6.0	4.5

31 - 60 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	6.5	5.0
Ժամկետի վերջում	7.0	5.5

61 - 90 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	7.5	6.0
Ժամկետի վերջում	8.0	6.5

91 - 180 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	8.5	7.0
Ժամկետի վերջում	9.0	7.5

181 - 360 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	9.5	6.5
Ժամկետի վերջում	10.0	7.0

«Գինդ» տպագրատուն. Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Պատուէր 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 27. 5. 2003 Գինը՝ 100 դրամ